

Sportnota 2012-2015 Gemeente Werkendam

Een bredere aanpak

Werkendam, def. versie 16-03-2012

Sportnota 2012-2015; een bredere aanpak

	<u>pagina</u>
Voorwoord	4
Samenvatting	5
1. Inleiding	9
1.1 Aanleiding	9
1.2 Procedure	9
2. Achtergrond	10
2.1 Landelijke trends en ontwikkelingen	10
2.2 Trends en ontwikkelingen in de gemeente Werkendam	11
2.3 Beleidskader	12
3. Visie en doelstellingen sportbeleid Werkendam	14
3.1 Visie	14
3.2 Doelstellingen	14
4. Sportaccommodatiebeleid	16
4.1 Criteria voor basissporten	16
4.2 Buitensport	17
4.2.1 Huidig accommodatieaanbod	17
4.2.2 Basissporten	18
4.3 Nadere uitwerking basissporten buitensport	19
4.3.1 Voetbal	19
4.3.2 Tennis	23
4.3.3 Korfbal	24
4.3.4 Beachsport	25
4.3.5 Jeu de boules	25
4.3.6 Zwemmen	25
4.3.7 Atletiek	26
4.3.8 Kaatsen, paardensport, ijsport	26
4.3.9 Overig: zeilen en golf	26
4.4 Binnensport	26
4.4.1 Huidig accommodatieaanbod	26
4.4.2 Nadere uitwerking basissporten binnensport	27
4.5 Sportbesluit	28
5. Sportstimuleringsbeleid	30
5.1 Beschikbare gegevens	30
5.2 Mensen met overgewicht	31
5.3 Sporten voor mensen met een beperking	31
5.4 Meten is weten	32
5.5 Huidige en toekomstige inzet op terrein van sportstimulering	33
5.6 Landelijk programma Sport en Bewegen in de buurt	33
6. Sportondersteuningsbeleid	35
6.1 Inleiding	35
6.2 Maatregelen in kader van sportondersteuningsbeleid	35

	<u>pagina</u>
7. Sportsubsidies	36
7.1 Huidige situatie	36
7.2 Kaders voor nieuw subsidiebeleid	38
7.3 Nieuwe subsidieregeling veldsporten (voetbal, korfbal, kaats)	39
7.4 Nieuwe subsidieregeling tennis, beachsport, jeu de boules	40
7.5 Nieuwe subsidieregeling zaalsport	42
7.6 Conclusie	43
7.7 Stimulering van projecten en evenementen	43
7.8 Overzicht voorgestelde subsidieregelingen en consequenties per vereniging	44
8. Inventarisatie knelpunten en kansen	46
8.1 Knelpunten	46
8.2 Kansen	48
9. Financiële consequenties	50
9.1 Structurele lasten	50
9.2 Incidentele lasten	51

Voorwoord

Hierbij treft u de integrale sportnota aan van de gemeente Werkendam. Integraal betekent in dit geval breed, heel breed. De nota omvat alle relevante aspecten van het sportleven in de gemeente Werkendam: de capaciteitsplanning van voorzieningen, het benoemen van basisvoorzieningen, de verdeling van de verantwoordelijkheden t.a.v. realisatie en onderhoud, de stimulering van sportbeoefening door subsidies per lid en nog veel meer. Het risico van zo'n brede aanpak is dat de lezer door de bomen het bos niet meer ziet. Dat geldt zeker voor onderdelen, waar de toelichting erg technisch dreigt te worden, zoals bij de nieuwe sportsubsidies. Ter bevordering van de leesbaarheid, hebben wij de toelichting op een aantal onderdelen beperkt gehouden. Vergelijk het met een auto: we leggen uit hoe een auto rijdt, niet hoe een verbrandingsmotor werkt.

Een tweede valkuil van zo'n brede nota is de behoefte om alles onder één noemer te brengen. Het grote risico daarbij is dat we ongelijke gevallen gelijk proberen te behandelen. Niet alles past in hetzelfde hokje en niet alles is vergelijkbaar. Die ambitie hebben we bijgesteld: de achterliggende nota biedt een consistente visie op het Werkendamse sportbeleid, maar heeft niet te pretentie om iedereen gelijk te behandelen. Dat is ook niet mogelijk. Een binnensportvereniging, die enkele uren per week een sportzaal huurt, is onvergelijkbaar met een voetbalclub, die een eigen complex beheert. Daarnaast maken we geen beleid in het luchtledige. Besluiten in het verleden hebben effect voor de toekomst en bepalen in deze nota voor een deel de reikwijdte van ons handelen.

Samenvatting

Sporten en bewegen is leuk, gezond en een bindmiddel tussen mensen. Daarom vormt sport een belangrijk aspect binnen de samenleving. Veel inwoners zijn betrokken bij sport: ze sporten zelf, doen vrijwilligerswerk bij sportverenigingen of bezoeken sportwedstrijden.

Het sportbeleid van de gemeente Werkendam is niet eerder opgenomen in één integrale sportnota. Gelet op de betekenis van sport in onze samenleving, is het wel wenselijk over zo'n algemeen beleidskader te beschikken. Door in te zetten op de totstandkoming van een totaalvisie voor het sportbeleid in de gemeente Werkendam, is het mogelijk een aantal zaken in één keer op te pakken. Door een overall visie op het gewenste sportbeleid voor onze gemeente te formuleren, krijgen we een toetsingskader voor toekomstige beleidskeuzes en ontwikkelingen. Verder worden de elementen subsidieverlening en tarievenbeleid bij de formulering van het sportbeleid betrokken, waardoor meer samenhang tussen de regelingen voor de buitensport en binnensport wordt gerealiseerd. Ook wordt in deze nota een aantal knelpunten en kansen in de accommodatiesfeer benoemd.

Hoofddoelstelling sportbeleid

Als hoofddoelstelling voor het Werkendamse sportbeleid hebben wij geformuleerd:

De gemeente Werkendam maakt zich sterk voor het in beweging krijgen en houden van zoveel mogelijk inwoners, met als uiteindelijk beoogd effect een gezonde bevolking die volop deelneemt aan de lokale samenleving in een gemeente waarin het goed toeven is.

Deze hoofddoelstelling hebben wij geconcretiseerd naar de volgende 'sportdoelen op hoofdlijnen' voor de periode 2012-2015:

1. het realiseren van sportaccommodaties van goede kwaliteit;
2. het verhogen van de sportdeelname onder de volgende specifieke doelgroepen:
 - de jeugd tot 12 jaar en jongeren tussen 13-18 jaar;
 - 55-plussers;
 - mensen met een beperking;
 - mensen met (een verhoogd risico op) overgewicht;
3. het versterken van het functioneren van sportverenigingen (sportondersteuningsbeleid);
4. een herziening van het stelsel van sportsubsidies, met als doelstellingen:
 - een rechtvaardig en goed te begrijpen subsidiebeleid;
 - een zo laag mogelijke financiële drempel voor deelname aan sport

Afbakening begrip 'sport'

Onder sport verstaan wij in het kader van deze nota een activiteit die een groot aantal kenmerken combineert van spel en competitie, verenigingsverband, lichamelijke activiteit, training gericht op verbetering van lichamelijke- en wedstrijdprestaties, beoefening in/op specifiek voor de desbetreffende sport gebouwde of ingerichte accommodaties, en gebruik van specifiek voor de desbetreffende sport ontwikkelde kleding en materialen.

Uitgaande van deze definitie, zijn wandelen, recreatief fietsen en dergelijke dus geen sport, maar vormen van beweging. Voor alle duidelijkheid: elke vorm van beweging is nuttig, en juichen wij toe. In deze nota richten wij ons, met name daar waar het gaat om subsidiëring, echter vooral op het sporten in verenigingsverband.

Keuze voor sociale ontwikkelingsmodel

Sportbeoefening wordt door gemeenten gestimuleerd als zinvolle vorm van vrijetijdsbesteding, maar ook steeds vaker ingezet vanwege de gunstige maatschappelijke en economische bijeffecten. Naast het accommodatiebeleid dat als basisingrediënt voor het gemeentelijk sportstimuleringsbeleid fungeert, zijn er diverse plusvarianten te onderscheiden, afhankelijk van de extra accenten die de gemeente in haar sportbeleid wenst aan te brengen. Als basis voor het Werkendamse sportbeleid gaan wij uit van het sociale ontwikkelingsmodel. In dit model is de aandacht niet alleen gericht op de vergroting van de

sportdeelname en organisatorische ondersteuning van verenigingen, maar kiest de gemeente er voor sport ook in te zetten voor doelstellingen van volksgezondheid- en welzijnsbeleid. Behalve dat sport wordt gezien als verdienstelijk goed, wordt hierbij ook ingezet op de bevordering van positieve bijeffecten van sport. Hierbij zijn twee invalshoeken van belang: de invalshoek 'sport, bewegen en gezondheid', en de invalshoek 'maatschappelijke verbondenheid'. Bij de eerste invalshoek wordt sport gekoppeld aan het (preventieve) jeugd- en gezondheidsbeleid. Het begrip sport wordt hierbij ruim geïnterpreteerd en de aandacht richt zich op het bewegen. Bij de invalshoek 'maatschappelijke verbondenheid' wordt beoogd met sport doelstellingen te realiseren als verhoging van de participatie en zelfredzaamheid, en versterking van de sociale cohesie in een buurt, wijk of dorp. Hier ligt dus ook een sterke relatie met de WMO en het brede scholen beleid.

Afstemming tussen beleidsterreinen

In de Nota Volksgezondheidszorg 2008-2011 worden verschillende actiepunten benoemd om bewegen te stimuleren en overgewicht tegen te gaan. Ook de Nota Jeugd en Onderwijs en de Nota Wet Maatschappelijke Ondersteuning bevatten actiepunten die gericht zijn op het stimuleren van sporten en bewegen. Het is zaak om alle activiteiten en budgetten die met de genoemde beleidsterreinen raakvlakken hebben (jeugdbeleid; WMO-beleid; sportbeleid; gezondheidsbeleid) zo optimaal mogelijk op elkaar af te stemmen.

De teruglopende belangstelling voor sporten en bewegen bij adolescenten is voor ons een belangrijk aandachtspunt. Dit is overigens een verschijnsel dat zich niet alleen in Werkendam manifesteert, maar landelijk waarneembaar is en zich ook op andere vlakken voordoet, zoals bijv. het bibliotheekbezoek. De oorzaak van deze ontwikkeling moet voor een belangrijk deel worden gezocht in de grote hoeveelheid van interesses en activiteiten waarmee jongeren in de puberteit zich heden ten dage bezig houden. De gemeente Werkendam wil blijven inzetten op deze doelgroep, met name door een gerichte inzet van onze combinatiefunctionarissen.

Invoering basissporten

Voor de nadere concretisering van het sportaccommodatiebeleid worden de volgende uitgangspunten gehanteerd:

1. de gemeente stelt per kern en op gemeentelijk niveau een aantal basissporten vast;
2. de gemeente draagt verantwoordelijkheid voor een adequate accommodatie van de basissporten, die noodzakelijk is voor de daadwerkelijke sportbeoefening. Dit betekent dat per accommodatie een aantal basisvoorzieningen aanwezig moet zijn. Deze basisvoorzieningen worden expliciet in deze nota beschreven. De verantwoordelijkheid voor de voorzieningen die niet onder de basisvoorzieningen vallen (nevenvoorzieningen), ligt bij de verenigingen;
3. voor de capaciteit van de basisvoorzieningen worden in beginsel de NOC*NSF-normen gehanteerd.

Om als basissport te worden aangemerkt, gelden de volgende criteria:

- er is sprake van een algemeen gangbare en aanvaarde sport, die in beginsel in elke gemeente in Nederland kan worden beoefend;
- er is sprake van een sport die een bijdrage levert aan de doelstellingen van het sportbeleid in het algemeen, aan de sportstimulering van doelgroepen in het bijzonder en aan de leefbaarheid in een kern of de gemeente. Verder moet de sport een behoorlijke groep deelnemers hebben; per sport (kern) zal een minimum aantal actieve Werkendamse leden worden vastgesteld;
- er is sprake van sportbeoefening zonder winstoogmerk.

Op basis van bovenstaande criteria zijn zowel voor de buitensport als de binnensport een aantal basissporten benoemd. Tevens is per basissport aangegeven in hoeverre de

gemeente zich verantwoordelijk voelt voor de instandhouding van desbetreffende accommodaties.

Sportmonitor

Om te kunnen bepalen in hoeverre onze gemeentelijke inspanningen t.a.v. het bevorderen van de sportdeelname onder genoemde specifieke doelgroepen de komende jaren effect hebben, is het van belang dat wij inzicht hebben in de huidige sportparticipatie van onze inwoners. Om de beschikking te krijgen over een deugdelijke nulmeting die ook vergelijkingen met andere gemeenten mogelijk maakt, stellen wij voor in het voorjaar van 2012 een extern bureau een gemeentelijke Sportmonitor te laten uitvoeren. In het kader van zo'n monitor kunnen onder meer de feitelijke sportdeelname van onze inwoners, de perceptie van de sportdeelname, de motivaties, het sportaanbod, het sportaccommodatiegebruik en het vrijwilligerswerk binnen de sportsector worden onderzocht en beschreven.

Programma Sport en Bewegen in de buurt

In het landelijk beleid wordt steeds meer de nadruk gelegd op sport en bewegen als vliegwiel voor een gezonde leefstijl. Om dit te realiseren vindt de minister van VWS het belangrijk dat er lokaal meer slimme en kansrijke verbindingen tussen de sport- en beweegaanbieders, scholen, zorg- en welzijnsinstellingen en het bedrijfsleven tot stand komen. Het rijk wil dit stimuleren en faciliteren met een nieuw programma, genaamd Sport en Bewegen in de Buurt (SBB). Binnen dit programma zullen sport- en beweegaanbieders een impuls krijgen en zal het aantal combinatiefunctionarissen dat werkzaam is in de sport, worden uitgebreid.

De Impuls brede scholen, sport en cultuur, op basis waarvan de combinatiefunctionarissen zijn aangesteld, blijft voortbestaan, maar de naam verandert. Vanaf 2012 zal niet meer worden gesproken over de Impuls brede scholen, sport en cultuur, maar over de Brede impuls combinatiefuncties. De bestaande Impuls wordt dus verbreed. De extra bijdragen die gemeenten kunnen ontvangen zijn gebaseerd op de bedragen die zij per januari 2012 voor de Impuls brede scholen, sport en cultuur ontvangen. Op basis van dit bedrag krijgen zij de mogelijkheid dit uit te breiden tot maximaal 120 procent. Wij zullen ons beraden of het wenselijk is om als gemeente Werkendam deel te nemen aan deze extra stimuleringsregeling.

Kaders nieuw subsidiebeleid

Van een subsidiebeleid dat in het verleden vooral het karakter had van accommodatiebeleid, willen wij in de toekomst meer toe naar een stimuleringsbeleid. Wij willen daarmee bereiken dat onze sportverenigingen meer dan in het verleden, vitaliteit uitstralen en gericht zijn op de toekomst en hun omgeving. De gemeentelijke doelen van het sportbeleid bepalen daarbij voor een belangrijk deel hoeveel subsidie een vereniging krijgt. Voor leden uit groepen die binnen het gemeentelijk beleid prioriteit hebben, ontvangt men meer subsidie dan voor de groep van bijv. 18-55 jaar.

Het nieuwe subsidiebeleid is gebaseerd op drie centrale uitgangspunten:

- de gemeente is verantwoordelijk voor basisvoorzieningen. De gemeente zorgt daarom in principe voor realisatie en onderhoud van deze sportvoorzieningen. Daarbij vragen we van verenigingen die de volledige beschikking hebben over een eigen accommodatie, een grotere bijdrage dan van de zaalsportverenigingen;
- naast de instandhouding van sportaccommodaties, wil de gemeente sportdeelname bevorderen. Dat doen we door gedifferentieerde subsidiebedragen per lid vast te stellen voor de volgende vijf categorieën leden: 0-12 jaar, 12-18 jaar, 18-55 jaar; 55+ en mensen met een beperking;
- om de kosten voor de gemeente in de hand te houden, worden de hogere subsidiebedragen gecompenseerd door hogere huurtarieven. Hierdoor stimuleren wij op twee manieren het ledenaantal van verenigingen: op de eerste plaats door het subsidie per lid, maar ook doordat meer leden nodig zijn om de gestegen huur te kunnen betalen.

De afgelopen periode zijn in de accommodatiesfeer meerdere knelpunten en kansen aan het licht gekomen. Deze zijn benoemd in het voorlaatste hoofdstuk van deze nota. In een aantal gevallen kunnen wij acuut een oplossing bieden, in andere gevallen is dat een zaak van langere adem, en tot slot zijn er gevallen waarin wij de gemeente niet (primair) verantwoordelijk achten voor het oplossen van het aangedragen knelpunt.

Financiële consequenties

De voorstellen die in deze nota worden gedaan voor een aanpassing van de bestaande subsidie-/tarievenregelingen, brengen in totaal voor de gemeente een structurele last van € 46.895 met zich mee. Dekking van deze lasten vindt op de volgende wijze plaats:

Onderwerp	bedrag
Invoering subsidiëring tennisverenigingen	€ 29.438
Invoering subsidiëring beachsport en jeu de boules	€ 3.983
Extra lasten subsidiëring veldsport (incl. vast bedrag korfbalver. SKV ad € 250)	€ 1.850
Extra lasten subsidiëring binnensport (incl. wijzigingen o.b.v. verstrekte hand-out 13-03-2012)	€ 11.624 +
Extra lasten sportnota	€ 46.895
Oorspronkelijk beschikbaar budget sportstimulering	€ 75.000 -/-
Restant bij vervallen van stelpost project-/evenementsubsidies € 10.000	€ 28.105
Dekking vanuit WMO-budget i.v.m. activiteiten 55-plussers	€ 6.744 +
Bijdrage Aalburg + Woudrichem voor hun inwoners	€ 10.000 +
Totaal beschikbaar voor dekking combinatiefuncties	€ 44.849

Tevens wordt in deze nota een aantal projecten benoemd, waarmee in totaal een bedrag van € 320.000 aan incidentele uitgaven is gemoeid. Gelet op het feit dat sportstimulering één van de speerpunten is binnen het bestuursakkoord 2010-2014, stellen wij voor deze incidentele uitgaven ten laste te brengen van de reserve bestuursakkoord 2010-2014.

Hoofdstuk 1 – Inleiding

1.1 Aanleiding

Sporten en bewegen is leuk, gezond en een bindmiddel tussen mensen. Daarom vormt sport een belangrijk aspect binnen de samenleving. Ook in de gemeente Werkendam speelt sport een belangrijke rol. Veel inwoners zijn betrokken bij sport: ze sporten zelf, doen vrijwilligerswerk bij sportverenigingen of bezoeken sportwedstrijden.

Het sportbeleid van de gemeente Werkendam is niet eerder opgenomen in één integrale sportnota. Gelet op de betekenis van sport in onze samenleving, vinden wij het wel wenselijk over zo'n algemeen beleidskader te beschikken. Door in te zetten op de totstandkoming van een totaalvisie voor het sportbeleid in de gemeente Werkendam, is het mogelijk een aantal zaken in één keer op te pakken:

1. Het biedt de kans om een overall visie op het gewenste sportbeleid voor onze gemeente te formuleren, waaraan toekomstige beleidskeuzes en ontwikkelingen getoetst kunnen worden.
2. Door de elementen subsidieverlening en tarievenbeleid bij de formulering van het sportbeleid te betrekken, kunnen we:
 - aandacht schenken aan de door meerdere verenigingen en fracties als onrechtvaardig ervaren regelingen voor de buitensport;
 - meer samenhang realiseren tussen de regelingen voor de buitensport en binnensport.
3. De uitvoering van de nota Sportstimulering dient in het 1^e kwartaal van 2012 geëvalueerd te worden. Dit aspect wordt meegenomen bij de visie die in deze nota wordt uitgedragen en krijgt zijn uitwerking in een aantal van de voorgestelde maatregelen en activiteiten.
4. In het coalitieakkoord 2010-2014 is de passage opgenomen, dat er onderzoek wordt gedaan naar de knelpunten en kansen in sportaccommodaties, in de breedste zin van het woord, in alle kernen. Ook dit aandachtspunt wordt in deze nota meegenomen.

Op 28 juni 2011 heeft de gemeenteraad ingestemd met de Startnotitie sportbeleid, waarin een aantal kaders en uitgangspunten is vastgelegd voor de verdere uitwerking van het sportbeleid in deze sportnota.

Bij de opstelling van deze nota is een klankbordgroep betrokken geweest, bestaande uit een vertegenwoordiging vanuit de diverse geledingen van de sportverenigingen.

1.2 Procedure

Het traject rond de bespreking van deze nota ziet er als volgt uit:

datum	activiteit
Donderdag 5 jan. 2012	Presentatie hoofdlijnen concept nota aan verenigingen (commissie Inwoners uitgenodigd als toehoorder)
Vrijdag 6 jan. 2012	Versturen concept nota aan verenigingen
Donderdag 12 jan. 2012	Inloopspreekuur (17.00 – 18.00 uur)
Woensdag 18 jan. 2012	Informatie-/discussie-/inspraakavond voor verenigingen (commissie Inwoners uitgenodigd als toehoorder)
Dinsdag 31 jan. 2012	behandeling concept nota in commissie Inwoners
Dinsdag 13 maart 2012	behandeling nota met bijbehorend raadsvoorstel in commissie Inwoners
Dinsdag 27 maart 2012	behandeling nota met bijbehorend raadsvoorstel in gemeenteraad

Hoofdstuk 2 – Achtergrond

2.1 Landelijke trends en ontwikkelingen

Het beleidsterrein sport is continu in ontwikkeling. Dit wordt met name veroorzaakt door de volgende ontwikkelingen die zich in onze maatschappij voordoen. Het is belangrijk deze ontwikkelingen als achtergrond voor ons beleid te gebruiken.

Vergrijzing, ontgroening en krimp

De bevolking van Nederland zal de komende jaren groeien tot circa 17 miljoen inwoners in 2030. De samenstelling van de bevolking zal behoorlijk veranderen door de toenemende vergrijzing: het aantal 65-plussers in de bevolkingssamenstelling neemt sterk toe van 14% in 2005 tot 22% in 2030, terwijl het aandeel jongeren licht afneemt. Tevens vindt een verschuiving plaats binnen de beroepsbevolking, waarbij het aantal twintigers de komende jaren sterk zal dalen, het aantal dertigers en veertigers sterk toeneemt en de veertigers en vijftigers in 2020 de grootste leeftijdsgroep zijn.¹ Overigens is in delen van ons land (Noord-Nederland, de Achterhoek, Zuid-Limburg) sprake van een krimpende bevolking.

De sportdeelname is bij basisschoolleerlingen het grootst. In de puberteit neemt de sportdeelname sterk af. Daarna blijft deze tot 65 jaar constant. Rond de leeftijd van 70 jaar nemen de wil en de fysieke mogelijkheid om aan sport te doen af. Een opvallende dip in de sportdeelname treedt op bij mensen met kinderen van 6 jaar of jonger: de hoeveelheid vrije tijd waar ze over beschikken is beperkt, waardoor sport tijdelijk minder prioriteit heeft.²

Overgewicht

Overgewicht wordt een steeds groter probleem. Zowel wereldwijd als in Nederland neemt het aantal mensen dat met overgewicht kampt drastisch toe. Als maatstaf voor het meten van overgewicht wordt de Body-Mass Index (BMI) gebruikt. De BMI wordt berekend door het lichaamsgewicht in kilo's te delen door de lengte in meters en de uitkomst nog een keer te delen door de lengte. De BMI geeft daarmee een schatting van het gezondheidsrisico in relatie tot het lichaamsgewicht. Een BMI tussen 18,5 en 25 is normaal. Bij een BMI tussen 25 en 30 wordt gesproken van overgewicht. Bij een BMI van meer dan 35 is sprake van ernstig overgewicht of obesitas.

Individualisering

Onze maatschappij is in toenemende mate gericht op het individu, dat geldt ook voor de sport. Sportbeoefenaars komen en gaan wanneer ze willen en maken een keuze uit alle mogelijke sporten. Hierbij is steeds minder sprake van binding met een vereniging waarvoor de sporter zich inzet en waarvoor hij, naast de beoefening van de sport, tijd beschikbaar stelt. Sportaanbieders moeten hierop inspelen. Commerciële centra kunnen makkelijker dan de traditionele verenigingen inspelen op de behoefte aan flexibele sporttijden. Toch is er waarschijnlijk geen andere plaats waar zoveel mensen elkaar ontmoeten als bij de sportverenigingen. Als sporter, maar ook als vrijwilliger.

Gezien de veranderende bevolkingssamenstelling en de individualisering zal de populariteit van bepaalde takken van sport stijgen en die van andere dalen:

- Sporten die tot op hoge leeftijd kunnen worden beoefend (zoals wandelen, fietsen, zwemmen, tennis, golf en jeu de boules) zullen de komende jaren nog meer mensen trekken. Dit zijn ook allemaal sporten die individueel beoefend kunnen worden.
- Sporten die zelf te organiseren zijn vanwege beoefening in de openbare ruimte (zoals wandelen, hardlopen en fietsen) zullen meer worden beoefend;
- Door een dalende belangstelling aan teamsporten zullen deze in de toekomst nog nauwelijks groei doormaken. Gelet op de eerdergenoemde ontwikkeling dat met het

¹ Bron: Gezondheid telt! In Werkendam, GGD West-Brabant, 2007

² Bron: Sport: een leven lang, Sociaal en Cultureel Planbureau, 2010

ouder worden van de bevolking de beoefening van individuele sporten zal toenemen, is hier dus sprake van een dubbele tendens tot groei bij de individuele sportbeoefening.

- Omdat veel nieuwe trends een kortdurend karakter hebben, zullen individueel te beoefenen takken van sport vaak eerder worden opgepakt door het particulier initiatief (fitnesscentra) en niet door de georganiseerde sport.

Landelijk beleidskader

Gelet op bovengenoemde trends, wordt landelijk (en provinciaal) ingezet op de volgende speerpunten³:

- **Bewegen en gezondheid:** Nederlanders bewegen te weinig en worden steeds dikker. Als iedereen regelmatig zou sporten en bewegen, zouden we ons fitter, gezonder en mentaal beter voelen. Daarom wil de overheid mensen verleiden tot een actieve leefstijl, waarin dagelijks bewegen de norm is. Beleidsonderdelen hierbij zijn bewegingsstimulering, sport en participatie en het verbeteren van de uitgangspositie van kwetsbare groepen.
- **Sport voor iedereen:** Als het sportaanbod beter aansluit op de vraag, kunnen meer mensen van sport genieten dan nu het geval is. De overheid helpt daaraan mee. Sport heeft namelijk een belangrijke functie op het gebied van ziektepreventie, jeugdbeleid, onderwijs en integratie. Beleidsonderdelen hierbij zijn het verbeteren van de sport infrastructuur en het behoud en de verrijking van het sportaanbod.
- **Topsport:** Nederland heeft de ambitie om bij de 10 beste sportlanden van de wereld te horen. Goede sportprestaties op Europese en Wereldkampioenschappen en de Olympische en Paralympische Spelen helpen daarbij (Brabant 2028).

2.2 Trends en ontwikkelingen in de gemeente Werkendam

Ten aanzien van de thema's die in de vorige paragraaf aan de orde zijn gekomen, is de situatie in de gemeente Werkendam als volgt.

Vergrijzing, ontgroening en krimp⁴

De leeftijdsopbouw van de bevolking van de gemeente Werkendam laat op een aantal punten een afwijkend beeld zien ten opzichte van de landelijke structuur. Opvallend is vooral het hogere aandeel van de leeftijdscategorieën tot 25 jaar. Werkendam kent dus relatief veel jongeren en jong volwassenen. Dit is mede een verklaring voor het hogere geboortesaldo in de gemeente. Daarentegen kent Werkendam een sterke ondervertegenwoordiging van het aantal 25- tot 34-jarigen en in mindere mate van de leeftijdscategorieën '35-44 jaar' en '45 tot 54 jaar'.

Tot 2025 zal het aantal 0-14 jarigen in Werkendam naar schatting met 340 afnemen. Het aandeel van deze leeftijdscategorie zakt van 19,3% naar 16,9%. De leeftijdscategorie '15-64 jaar' zal tot 2025 met 110 personen toenemen. Een andere beeld laat het aantal 65-plussers zien. Dit aantal stijgt van 3.635 in 2008 naar ruim 5.600 in 2025. Het aandeel 65-plussers in de totale bevolking stijgt van 13,8% naar 19,9%.

Overgewicht

Evenals in de rest van Nederland, is overgewicht in West-Brabant de afgelopen jaren flink toegenomen. Naast verkeerde eetgewoonten is onvoldoende beweging een van de oorzaken van overgewicht. Landelijk wordt hiervoor de Nederlandse Norm van Gezond Bewegen (NNGB) gehanteerd:

- **Jeugd (<18 jaar):** dagelijks een uur matig intensieve lichamelijke activiteit, waarbij de activiteiten minimaal twee maal per week gericht zijn op het verbeteren of handhaven van lichamelijke fitheid (kracht, lenigheid en coördinatie).
- **Volwassenen (18 t/m 55 jaar):** een half uur matig intensieve lichamelijke activiteit op ten minste vijf, bij voorkeur alle dagen van de week; voorbeelden van matig intensieve

³ Bron: Sport: een leven lang, Sociaal en Cultureel Planbureau, 2010

⁴ Bron: Sociaal economische analyse van de gemeente Werkendam, SES West-Brabant, 2009

lichamelijke activiteit bij volwassenen zijn wandelen met 5-6 km/u (flink doorwandelen) en fietsen met 15 km/u.

- Ouderen (55-plussers): een half uur matig intensieve lichamelijke activiteit op ten minste vijf, bij voorkeur alle dagen van de week; voor niet-actieven, zonder of met beperkingen, is elke extra hoeveelheid lichaamsbeweging meegenomen; voorbeelden van matig intensieve lichamelijke activiteit bij ouderen zijn wandelen met 3-4 km/u en fietsen met 10 km/u.

Uit onderstaande tabel blijkt dat met name in de leeftijdsgroep van 12-18 jaar een fors deel van onze Werkendamse inwoners niet voldoet aan de NL norm gezond bewegen. Dit ondanks het feit dat 58% van hen lid is van een sportvereniging en uit dien hoofde minimaal 1 keer per week intensief sport ⁵:

Tabel 1 – Percentage Werkendamse bevolking dat niet voldoet aan NL norm gezond bewegen

Leeftijd	Voldoet niet aan NL norm gezond bewegen
0-11 jaar	3%
12-18 jaar	85%
19-64 jaar	39%
65 jaar en ouder	40%

In hoofdstuk 5 komen we op bovengenoemde cijfers terug.

Individualisering

Binnen de gemeente Werkendam zijn verschillende voorzieningen voor individueel sporten aanwezig, zoals enkele fitnesscentra, een golfbaan en een schietbaan. Met de exploitatie van deze voorzieningen heeft de gemeente verder geen bemoeienis.

2.3 Beleidskader

Het huidige sportbeleid van de gemeente Werkendam past in het landelijke en provinciale beleidskader dat paragraaf 2.1 is geschetst, met uitzondering van het speerpunt topsport. Het sportbeleid van de gemeente Werkendam bestaat momenteel uit drie peilers:

- Accommodatiebeleid ten aanzien van binnen- en buitensportaccommodaties
- Subsidiëring van sportverenigingen
- Stimulering van sporten en bewegen voor doelgroepen, met name basisschooljeugd (d.m.v. combinatiefuncties) en ouderen (meer bewegen voor ouderen projecten).

In de Nota Volksgezondheidszorg 2008-2011 worden verschillende actiepunten benoemd om bewegen te stimuleren en overgewicht tegen te gaan. Ook de Nota Jeugd en Onderwijs en de Nota Wet Maatschappelijke Ondersteuning bevatten actiepunten die gericht zijn op het stimuleren van sporten en bewegen. Het is zaak om alle activiteiten en budgetten die met de genoemde beleidsterreinen raakvlakken hebben (jeugdbeleid; WMO-beleid; sportbeleid; gezondheidsbeleid) zo optimaal mogelijk op elkaar af te stemmen. In hoofdstuk 5 wordt hier voor het thema overgewicht nader op ingegaan.

De teruglopende belangstelling voor sporten en bewegen bij adolescenten is voor ons een belangrijk aandachtspunt. Dit is overigens een verschijnsel dat zich niet alleen in Werkendam manifesteert, maar landelijk waarneembaar is en zich ook op andere vlakken voordoet, zoals bijv. het bibliotheekbezoek. De oorzaak van deze ontwikkelingen moet voor een belangrijk deel worden gezocht in de grote hoeveelheid van interesses en activiteiten

⁵ Bron: Jeugdmonitor 0-11 jaar 2008, Jongerenenquête 12- t/m 18-jarigen 2007, Volwassenenmonitor 19-64 jaar 2009, Ouderenmonitor 65+ 2009, GGD West-Brabant

waarmee jongeren in de puberteit zich heden ten dage bezig houden. Hoewel het de vraag is in hoeverre dit sport- en beweeggedrag echt is te sturen, willen wij blijven inzetten op deze doelgroep. Dat willen wij met name doen door een gerichte inzet van onze combinatie-functionarissen:

- Investeren in de basisschooljeugd, opdat de leerlingen die naar het voortgezet onderwijs doorstromen, structureel worden bereikt en bediend;
- Doorgaan met stimuleren en aanbieden van activiteiten, door de jongeren persoonlijk aan te spreken en uit te nodigen voor activiteiten;
- Het aanbieden van specifieke verenigingsondersteuning, die gericht is op het stimuleren van ouderbetrokkenheid, het werven van leden, het behouden van leden en het invulling geven aan maatschappelijke stages.

Hoofdstuk 3 – Visie en doelstellingen sportbeleid Werkendam

3.1 Visie

Er bestaat niet één neutrale definitie van sport. Toch is het van belang een gezamenlijk referentiekader te hebben bij de opstelling van ons sportbeleid, en over een omschrijving te beschikken van wat wij onder sport verstaan⁶:

Een activiteit is aan te merken als sport, als die activiteit een groot aantal kenmerken combineert van spel en competitie, verenigingsverband, lichamelijke activiteit, training gericht op verbetering van lichamelijke- en wedstrijdprestaties, beoefening in/op specifiek voor de desbetreffende sport gebouwde of ingerichte accommodaties, en gebruik van specifiek voor de desbetreffende sport ontwikkelde kleding en materialen.

Uitgaande van deze definitie, zijn wandelen, recreatief fietsen en dergelijke dus geen sport, maar vormen van beweging. Voor alle duidelijkheid: elke vorm van beweging is nuttig, en juichen wij toe. In deze nota richten wij ons, met name daar waar het gaat om subsidiëring, echter vooral op het sporten in verenigingsverband.

Sportbeoefening wordt door gemeenten gestimuleerd als zinvolle vorm van vrijetijdsbesteding, maar ook steeds vaker ingezet vanwege de gunstige maatschappelijke en economische bijeffecten. Naast het accommodatiebeleid dat als basisingrediënt voor het gemeentelijk sportstimuleringsbeleid fungeert, zijn er diverse plusvarianten te onderscheiden, afhankelijk van de extra accenten die de gemeente in haar sportbeleid wenst aan te brengen. In de Startnotitie sportbeleid is de keuze gemaakt om als basis voor het Werkendamse sportbeleid uit te gaan van het sociale ontwikkelingsmodel, zoals uiteengezet in het Visiedocument Nederland Sport van de VSG (Vereniging Sport en Gemeenten).

In het sociale ontwikkelingsmodel is de aandacht niet alleen gericht op de vergroting van de sportdeelname en organisatorische ondersteuning van verenigingen, maar kiest de gemeente er voor sport ook in te zetten voor doelstellingen van volksgezondheid- en welzijnsbeleid. Behalve dat sport wordt gezien als verdienstelijk goed, wordt hierbij ook ingezet op de bevordering van positieve bijeffecten van sport. Hierbij zijn twee invalshoeken van belang: de invalshoek 'sport, bewegen en gezondheid', en de invalshoek 'maatschappelijke verbondenheid'. Bij de eerste invalshoek wordt sport gekoppeld aan het (preventieve) jeugd- en gezondheidsbeleid. Het begrip sport wordt hierbij ruim geïnterpreteerd en de aandacht richt zich op het bewegen. Bij de invalshoek 'maatschappelijke verbondenheid' wordt beoogd met sport doelstellingen te realiseren als verhoging van de participatie en zelfredzaamheid, en versterking van de sociale cohesie in een buurt, wijk of dorp. Hier ligt dus ook een sterke relatie met de WMO en het brede scholen beleid.

3.2 Doelstellingen

De hoofddoelstelling voor het Werkendamse sportbeleid is in de Startnotitie sportbeleid als volgt geformuleerd:

De gemeente Werkendam maakt zich sterk voor het in beweging krijgen en houden van zoveel mogelijk inwoners, met als uiteindelijk beoogd effect een gezonde bevolking die volop deelneemt aan de lokale samenleving in een gemeente waarin het goed toeven is.

Volgens de Startnotitie wordt deze hoofddoelstelling geconcretiseerd naar de volgende 'sportdoelen op hoofdlijnen' voor de periode 2012-2015:

1. het realiseren van sportaccommodaties van goede kwaliteit;

⁶ Bron: Visiedocument Nederland Sportland, Vereniging Sport en Gemeenten, 2010

2. het verhogen van de sportdeelname onder de volgende specifieke doelgroepen:
 - a. de jeugd tot 12 jaar en jongeren tussen 13-18 jaar;
 - b. 55-plussers;
 - c. mensen met een beperking;
 - d. mensen met (een verhoogd risico op) overgewicht;
3. het versterken van het functioneren van sportverenigingen;
4. een herziening van het stelsel van sportsubsidies, met als doelstellingen:
 - een rechtvaardig en goed te begrijpen subsidiebeleid;
 - een zo laag mogelijke financiële drempel voor deelname aan sport

De keuze voor het sociale ontwikkelingsmodel en de hiervoor geformuleerde hoofddoelstelling en sportdoelen op hoofdlijnen, sluiten naadloos aan bij de insteek die in het coalitieakkoord 2010-2014 is verwoord, om sport in te zetten als sociaal bindmiddel.

Hoofdstuk 4 - Sportaccommodatiebeleid

In het vorige hoofdstuk is als eerste sportdoel voor de periode 2012 t/m 2015 het realiseren van sportaccommodaties van goede kwaliteit genoemd. Voor de nadere concretisering van het sportaccommodatiebeleid zijn in de Startnotitie de volgende uitgangspunten geformuleerd:

1. de gemeente stelt per kern en op gemeentelijk niveau een aantal basissporten vast;
2. de gemeente draagt verantwoordelijkheid voor een adequate accommodatie van de basissporten, die noodzakelijk is voor de daadwerkelijke sportbeoefening. Dit betekent dat per accommodatie een aantal basisvoorzieningen aanwezig moet zijn. Deze basisvoorzieningen worden expliciet in deze nota beschreven. De verantwoordelijkheid voor de voorzieningen die niet onder de basisvoorzieningen vallen (nevenvoorzieningen), ligt bij de verenigingen;
3. voor de capaciteit van de basisvoorzieningen worden in beginsel de NOC*NSF-normen gehanteerd.

4.1 Criteria voor basissporten

Om als basissport te worden aangemerkt, gelden de volgende criteria:

- er is sprake van een algemeen gangbare en aanvaarde sport, die in beginsel in elke gemeente in Nederland kan worden beoefend;
- er is sprake van een sport die een bijdrage levert aan de doelstellingen van het sportbeleid in het algemeen, aan de sportstimulering van doelgroepen in het bijzonder en aan de leefbaarheid in een kern of de gemeente. Verder moet de sport een behoorlijke groep deelnemers hebben; per sport (kern) zal een minimum aantal actieve Werkendamse leden worden vastgesteld;
- er is sprake van sportbeoefening zonder winstoogmerk.

Het criterium dat hierbij het meest in het oog springt, is dat de sport een behoorlijke groep deelnemers moet hebben. Dit wordt tot uitdrukking gebracht in een minimum aantal actieve Werkendamse leden. De achterliggende gedachte hiervan is, dat de gemeente primair ondersteuning aan haar sportverenigingen verleent, om haar eigen inwoners gelegenheid te bieden tot sportbeoefening. Om van een 'behoorlijke groep deelnemers' te kunnen spreken, willen wij voor voetbal en tennis de volgende ondergrenzen hanteren:

- Voor nieuwe initiatieven op het terrein van voetbal en tennis wordt het minimum aantal Werkendamse leden om in de voorzieningen-/accommodatiesfeer voor gemeentelijke financiële ondersteuning in aanmerking te komen, gesteld op 150 per kern;
- Voor bestaande verenigingen op het terrein van voetbal en tennis, wordt de ondergrens voor gemeentelijke financiële ondersteuning gesteld op 100 Werkendamse leden per kern.

Voor de overige buitensporten (korfbal, beachsport, jeu de boules, zwemmen, atletiek) willen we uitgaan van een ondergrens van minimaal 50 Werkendamse leden.

Voor de binnensport, waarbij een aantal clubs overwegend in de avonduren en op zaterdag gebruik maakt van een en dezelfde zaalsportaccommodatie, willen wij een minimum aantal van 25 Werkendamse leden hanteren.

Uitgaande van bovengenoemde uitgangspunten en criteria zullen wij in het vervolg van deze nota aangeven:

- welke sporten wij als basissport in onze gemeente aanmerken;
- welke basissporten wij in elke kern wenselijk vinden, en welke ondergrens qua ledenaantal wij daarbij willen hanteren; onder "wenselijk" verstaan wij in dit geval "noodzakelijk, en op een brede behoefte gebaseerd";
- welke basissporten wij in onze gemeente geografisch gespreid wenselijk vinden;
- welke basissport(en) wij op de schaal van de regio Land van Heusden en Altena wenselijk vinden;

- welke in onze gemeente aanwezige sporten niet als basissport worden aangemerkt, maar in voorkomende gevallen in de voorwaardenscheppende sfeer wel voor gemeentelijke ondersteuning in aanmerking komen;
- welke sporten niet als basissport worden aangemerkt, en ook voor het overige niet voor gemeentelijke ondersteuning in aanmerking komen.

De volgende aanvullende opmerkingen zijn hierbij op zijn plaats:

1. Het beleid t.a.v. basissporten dat wij thans formuleren, is toegespitst op takken van sport c.q. sportvoorzieningen die er op dit moment in onze gemeente zijn. Als zich nieuwe initiatieven aandienen, moeten die afzonderlijk op hun merites worden beoordeeld.
2. Indien er een behoefte bestaat aan nieuwe sportvoorzieningen, dient het initiatief daartoe vanuit de inwoners te komen. De gemeente vervult hierin zelf geen voorttrekkersrol.

Onderscheid tussen basisvoorzieningen en nevenvoorzieningen

Onder de basisvoorzieningen op/van een sportaccommodatie verstaan wij die sporttechnische voorzieningen en voorzieningen in de gebouwsfeer, die een absolute voorwaarde zijn om de accommodatie voor de sport geschikt te maken en te houden. Als we voetbal als voorbeeld nemen, gaat het daarbij om de velden en de kleedaccommodaties.

Naast de basisvoorzieningen onderscheiden we nevenvoorzieningen. Hieronder verstaan wij alle voorzieningen die sporttechnisch niet absoluut noodzakelijk zijn, maar door de verenigingen wel als zeer wenselijk (kunnen) worden ervaren. Denk hierbij aan een kantine, bestuurskamer, bergingen voor opslag, tribune en dergelijke.

4.2 Buitensport

4.2.1 Huidig accommodatieaanbod

Binnen de gemeente Werkendam zijn op dit moment de volgende buitensportaccommodaties aanwezig:

Tabel 2 – Overzicht bestaande buitensportaccommodaties

BUITENSPORT	Aanwezige velden plus opstallen				
	Werkendam	Sleeuwijk	Nieuwendijk	Hank	Dussen
Voetbal	3,5 wedstrijd 2,0 training 8 kleedlokalen Kantine Tribune div. ov. ruimten	4 wedstrijd 1,5 training 10 kleedlokalen Kantine Tribune div. ov. ruimten	2 wedstrijd 1 kunstgras 0,5 training 8 kleedlokalen Kantine Tribune div. ov. ruimten	3 wedstrijd 1 training 6 kleedlokalen kantine div. ov. ruimten	2 wedstrijd 1,5 training 5 kleedlokalen kantine div. ov. ruimten
Tennis	5 kunstgras Kantine met kleedruimten	6 kunstgras Kantine met kleedruimten	2 gravel 2 all-weather ⁷ Kantine met kleedruimten	4 kunstgras Kantine met kleedruimten	4 kunstgras Kantine met kleedruimten
Korfbal	geen	1 veld 2 kleedlokalen kantine	geen	geen	geen
Beachsport	6 velden clubhuis div. terrassen en tenten	geen	geen	geen	geen
Jeu de boules	geen	14 banen kantine	geen	2 banen	2 banen

⁷ Twee bestaande gravelbanen worden in het najaar van 2011 vervangen door all-weather banen.

	Werkendam	Sleeuwijk	Nieuwendijk	Hank	Dussen
Zwemmen	Openlucht-zwembad	Openlucht-zwembad	geen	Openlucht-zwembad ⁸	geen
Kaatsen	geen	geen	geen	geen	1 veld Club-/kleedgebouw
Paardensport	Rijbak clubhuis	Rijbakken Clubhuis Stallencomplex Weideterrein	geen	geen	geen
Ijssport	ijsbaan clubgebouw	ijsbaan clubgebouw	ijsbaan clubgebouw	geen	geen
Zeilen	geen	geen	geen	Clubhuis Drijvend steiger Boten-/ materiaalstalling	geen
Golf	geen	geen	geen	9 holes par 68 9 holes par 3 Oefengreens Driving range clubhuis	geen

In januari 2011 heeft het college een concept notitie over de evaluatie van het buitensportbeleid gepresenteerd. Bij de behandeling van deze notitie in de commissie Inwoners is gebleken dat het desbetreffende stuk door de commissie niet raadsrijp werd geacht. De destijds verschenen notitie inzake het buitensportbeleid moet als bronnenboek bij deze sportnota worden beschouwd. De onderwerpen waarover in de concept notitie van destijds een standpunt door de raad moest worden ingenomen, komen terug in deze nota.

4.2.2 Basissporten

Op basis van de in paragraaf 4.1 geformuleerde criteria voor de basissporten, stellen wij voor om bij de uitvoering van het sportbeleid voortaan uit te gaan van de volgende indeling voor de buitensporten.

Tabel 3 – Indeling buitensporten

BUITENSPORT	Rol gemeente	Wenselijk in	Minimum aantal actieve W'damse leden
Voetbal	basissport	Elke kern	150 per kern voor nieuwe initiatieven; 100 per kern voor bestaande verenigingen
Tennis	basissport	Elke kern	150 per kern voor nieuwe initiatieven; 100 per kern voor bestaande verenigingen
Korfbal	basissport	Gemeentelijk	50
Beachsport	basissport	Gemeentelijk	50
Jeu de boules	basissport	Minimaal 1 baan in elke kern (13 x 3 mtr.); wedstrijdaccommodatie gemeentelijk	50 voor wedstrijdaccommodatie
Zwemmen	basissport	Gemeentelijk	50 per vereniging
Atletiek	basissport	Regionaal	50

⁸ Recreatiepark De Kurenpolder heeft ook een overdekt zwembad. Omdat beide zwembaden onderdeel uitmaken van een commerciële exploitatie, blijven deze zwembaden in het kader van deze nota verder buiten beschouwing.

BUITENSPORT	Rol gemeente	Aanwezig in	Minimum aantal actieve W'damse leden
Kaatsen	Voorwaarden-scheppend	Dussen	25
Paardensport	Voorwaarden-scheppend	2 kernen (Werkendam, Sleeuwijk)	25 per vereniging
IJssport	Voorwaarden-scheppend	3 kernen (Werkendam, Sleeuwijk, Nieuwendijk)	Geen norm
BUITENSPORT	Rol gemeente	Aanwezig in	Minimum aantal actieve W'damse leden
Zeilen	Geen	Hank	n.v.t.
Golf	Geen	Hank	n.v.t.

4.3 Nadere uitwerking basissporten buitensport

4.3.1 Voetbal

a. Huidige regeling

Buitensport	Regeling
Voetbal	<ul style="list-style-type: none"> De gemeente is verantwoordelijk voor de aanleg, eerste inrichting en renovatie van de sportvelden. In het kader van de Deelnotitie Buitensport hebben de verenigingen de keus gekregen: of zij verzorgen zelf alleen het dagelijks onderhoud aan de velden en laten het groot onderhoud door de gemeente verzorgen (model 1), of zij voeren het volledig onderhoud van hun sportcomplex in eigen beheer uit (model 2). Alleen Altena heeft voor model 1 gekozen, de overige verenigingen (voetbal, korfbal, kaats) hebben gekozen voor model 2. In beide modellen geldt een huur van € 581 per veld (prijsspeil 2011). Alleen in model 1 is deze huur zichtbaar. In model 2 wordt een subsidie verleend ter grootte van de huur. Dit wordt in de praktijk niet afzonderlijk in beeld gebracht, maar tegen elkaar weggestreept. We kunnen dit ook beschouwen als kwijtschelden huur. In het model waarin de gemeente verantwoordelijk is voor het groot onderhoud van de velden (model 1; VV Altena), ontvangt de vereniging geen jaarlijkse subsidie of bijdrage. In het model waarin de verenigingen het onderhoud van hun complex geheel in eigen beheer uitvoeren (model 2), ontvangen zij een jaarlijkse (netto) bijdrage van € 3.644 per veld (plus kwijtschelden huur), en een bijdrage van € 3.306 per hectare te onderhouden beplanting. Voor renovatie en/of (ver)nieuwbouw van kleedlokalen kunnen de verenigingen een beroep op een onderhoudsvoorziening die de gemeente voor hen heeft gecreëerd. Dit kan zowel aan het einde van de 40-jaar cyclus zijn, als in het geval van een tussentijdse grootschalige renovatie of opknop-beurt.

b. Nieuwe regeling

De sportvelden en de kleedaccommodaties vallen onder de basisvoorzieningen. Dit betekent dat de gemeente zich verantwoordelijk voelt voor:

- de aanleg en renovatie van de sportvelden
- de eerste inrichting van de sportvelden
- het onderhoud van de sportvelden
- aanleg en vervanging van de veldverlichting en speelveldafscheiding op de velden waar de vereniging op basis van de vastgestelde normering aanspraak op kan maken
- nieuwbouw, uitbreiding, verbouw en eerste inrichting van kleedaccommodaties, incl. toiletten en wasruimten, scheidsrechtersruimten en (CV)berging. Hiervoor worden genormeerde afmetingen en bedragen gehanteerd.

Naast de basisvoorzieningen onderscheiden we nevenvoorzieningen. Dit zijn alle voorzieningen die sporttechnisch niet absoluut noodzakelijk zijn, maar door de verenigingen wel als zeer wenselijk (kunnen) worden ervaren. Als meest in het oog springende nevenvoorzieningen voor de buitensport worden aangemerkt: tribune, bestuurskamer, bergingen voor stalling en opslag van materieel en materialen, kantine, dug-outs, ballenvangers en dergelijke. De kosten van realisatie en instandhouding van de nevenvoorzieningen komen voor rekening van de verenigingen. Dat geldt ook voor de kosten van gebruiksartikelen als lampen van de veldverlichting, netten, hoekvlaggen, gas, licht, water en dergelijke in de meest brede zin van het woord.

c. Planningsnorm

Eerder dit hoofdstuk hebben wij aangegeven dat voor de planning van de basisvoorzieningen in beginsel de NOC*NSF-normen worden gehanteerd. In het bronnenboek zijn hierover een aantal gegevens vastgelegd. Onderstaand de belangrijkste.

Wedstrijdelden

Wanneer we het op basis van de planningsnorm berekende aantal wedstrijdelden vergelijken met het aantal wedstrijdelden dat feitelijk per voetbalcomplex c.q. vereniging aanwezig is, ontstaat het volgende beeld.

Tabel 4 – Vergelijking aantal benodigde vs. feitelijk aanwezige wedstrijdelden

Vereniging	Benodigd aantal wedstrijdelden (afgerond)	Feitelijk aantal wedstrijdelden aanwezig	Over- of ondercapaciteit wedstrijdelden
SV Kozakken Boys	3	3,5	0,5 veld overcapaciteit
VV Sleeuwijk	4	4	geen
VV Altena	3	3	geen
VV Be-Ready	2	3	1 veld overcapaciteit
SV Dussense Boys	1	2	1 veld overcapaciteit
Totaal	13	15,5	2,5 veld overcapaciteit

Uit bovenstaand overzicht blijkt dat drie voetbalverenigingen in onze gemeente (SV Kozakken Boys; VV Be-Ready; SV Dussense Boys) over meer capaciteit aan wedstrijdelden beschikken, dan op basis van de planningsnormen van NOC*NSF en KNVB strikt noodzakelijk wordt geacht.

Trainingsvelden

Wanneer we het op basis van de planningsnorm berekende aantal trainingsvelden vergelijken met het aantal trainingsvelden dat feitelijk per complex c.q. vereniging aanwezig is, ontstaat het volgende beeld.

Tabel 5 – Vergelijking aantal benodigde vs. feitelijk aanwezige trainingsvelden

Vereniging	Benodigd aantal trainingsvelden (afgerond)	Feitelijk aantal trainingsvelden aanwezig	Over- of ondercapaciteit trainingsvelden
SV Kozakken Boys	1	2	1 veld overcapaciteit
VV Sleeuwijk	1,5	1,5	geen
VV Altena	1	1,5	0,5 veld overcapaciteit
VV Be-Ready	1	1	geen
SV Dussense Boys	1	1,5	0,5 veld overcapaciteit
Totaal	5,5	7,5	2 velden overcapaciteit

De door NOC*NSF en KNVB vastgestelde planningsnormen voor trainingsvelden worden algemeen erkend en toegepast. De Werkendamse verenigingen tekenen hier bij aan, dat de normatief vastgestelde overcapaciteit aan trainingsvelden niet aansluit op de feitelijke ervaringen

m.b.t. ruimtebehoefte zoals die op trainingsavonden bij de verenigingen bestaat. Toch handhaven wij de norm.

Kleedlokalen

Op basis van de bestaande kleedlokalenregeling die in onze gemeente van kracht is, wordt voor de gemeentelijke bekostiging uitgegaan van twee kleedlokalen per wedstrijdveld. Dit is de norm die ook door de VNG wordt geadviseerd. Voor een vlotte doorstroming en effectieve benutting van de speelcapaciteit van een veld, verdient het volgens KNVB en NOC*NSF aanbeveling uit te gaan van een aangepaste norm van 3 kleedlokalen per “onafgerond” wedstrijdveld. Deze norm is volgens genoemde organisaties toereikend om de tendens van de laatste jaren, waarin sprake is van een groeiend aantal meisjes- en damesteams, te kunnen opvangen.

De Werkendamse verenigingen ervaren dit knelpunt ook. Om hieraan tegemoet te komen en voor onze verenigingen een toekomstbestendige situatie te creëren, willen wij voorstellen als uitgangspunt voor het aantal kleedlokalen dat per vereniging beschikbaar moet zijn, voortaan niet meer uit te gaan van 2 kleedlokalen per wedstrijdveld, maar van de aangepaste KNVB-/NOC*NSF norm van 3 kleedlokalen per “onafgerond” benodigd wedstrijdveld. Bij een verwachte structurele meerbehoefte vanaf 0,25 kleedlokaal wordt de uitkomst naar boven afgerond, met dien verstande dat altijd wordt uitgegaan van een even aantal kleedlokalen.

Vertaald naar de situatie bij de Werkendamse verenigingen, levert dat het volgende beeld op.

Tabel 6 – Vergelijking aantal benodigde vs. feitelijk aanwezige kleedlokalen

Vereniging	Benodigd aantal kleedlokalen (onafgerond)	Benodigd aantal kleedlokalen (afgerond)	Feitelijk aanwezig	Over- of ondercapaciteit
SV Kozakken Boys	3,15 x 3 = 9,45	10	8	2 kleedlokalen ondercapaciteit
VV Sleeuwijk	3,76 x 3 = 11,28	12	10	2 kleedlokalen ondercapaciteit
VV Altena	2,41 x 3 = 7,23	8	8	geen
VV Be-Ready	1,31 x 3 = 3,93	4	6	2 kleedlokalen overcapaciteit
SV Dussense Boys	0,82 x 3 = 2,46	4	5	1 kleedlokaal overcapaciteit
Korfbalvereniging SKV	0,77 x 3 = 2,31	4	2	2 kleedlokalen ondercapaciteit
Totaal	36,66	42	39	3 kleedlokalen ondercapaciteit

Uit bovenstaand overzicht blijkt dat Kozakken Boys en VV Sleeuwijk op dit moment over 2 kleedlokalen minder beschikken, dan op basis van de aangepaste normberekening (na afronding) noodzakelijk is.

Uitgaande van het normbedrag voor de nieuwbouw van een kleedlokaal van € 30.000 komt een uitbreiding met 4 kleedlokalen neer op een totale gemeentelijke investeringsbijdrage van 4 x € 30.000 = € 120.000. Bij VV Sleeuwijk zijn alconcrete plannen voorhanden om tot de realisatie van twee extra kleedlokalen over te gaan. Met Kozakken Boys moeten wij hierover nog nader in overleg.

Bij VV Be-Ready en SV Dussense Boys kan een normatieve overcapaciteit aan kleedlokalen worden geconstateerd. Vooralnog zullen wij doorgaan met de jaarlijkse stortingen in de onderhoudsvoorziening voor de instandhouding van deze kleedlokalen. Als de normberekening in de toekomst een overcapaciteit blijft uitwijzen, ligt het echter voor de

hand de jaarlijkse storting voor deze kleedlokalen te beëindigen en/of de opgebouwde voorziening voor deze drie kleedlokalen op enig moment af te romen.

Kleedruimte voor scheidsrechters

In het kader van de bestaande kleedlokalenregeling voor de buitensport hanteren wij op basis van de NOC*NSF-normen een normoppervlakte van 25 m2 per kleedlokaal voor de teams. Uiteraard moeten ook kleedruimten voor de scheidsrechters beschikbaar zijn, en zullen de aanwezige scheidsrechtersruimten gelijktijdig met de kleedlokalen voor de teams gerenoveerd moeten worden. Om de regeling zo eenvoudig mogelijk te houden, hebben wij er destijds voor gekozen om als basis voor de kleedlokalenregeling alleen uit te gaan van de kleedlokalen voor de teams. Andere ruimten zoals scheidsrechtersruimten, EHBO-ruimte, opslagruimte en dergelijke worden in het kader van de kleedlokalenregeling dus buiten beschouwing gelaten.

Bij de evaluatie van het buitensportbeleid hebben de verenigingen verzocht de bestaande kleedlokalenregeling op dit punt te heroverwegen, en ook voor de renovatie van scheidsrechtersruimten financiële middelen te reserveren. Onderstaand een overzicht van het aantal aanwezige scheidsrechtersruimten per vereniging.

Tabel 7 – Overzicht scheidsrechtersruimten per vereniging

Vereniging	Aantal aanwezige scheidsrechtersruimten
SV Kozakken Boys	3
VV Sleeuwijk	3
VV Altena	2
VV Be-Ready	2
SV Dussense Boys	1
Korfbalvereniging SKV	1
Totaal	12

Eerder in deze paragraaf hebben wij het voorstel gedaan, de norm voor het aantal benodigde kleedlokalen naar boven bij te stellen. Daar is een substantieel investeringsbedrag mee gemoeid. Daar komt bij, dat wij weinig andere gemeenten in Nederland kennen die zo'n ruime kleedlokalenregeling hebben als in de gemeente Werkendam, en voor een uitbreiding van de kleedlokalenregeling i.v.m. scheidsrechtersruimten structureel een fors extra budget is vereist. Dit alles in aanmerking nemend, vinden wij het niet noodzakelijk om de bestaande kleedlokalenregeling nog uit te breiden met extra m2 voor de scheidsrechtersruimten.

Verzoek verruiming opnamemogelijkheden kleedlokalenregeling

Bij de evaluatie van het buitensportbeleid hebben de veldsportverenigingen tevens gepleit voor een verruiming van de opnamemogelijkheden van de gelden, die de gemeente reserveert voor renovatie van hun kleedlokalen. Om een idee te geven van de bedragen waar het over gaat, onderstaand een overzicht van de stand van zaken m.b.t. de gereserveerde onderhoudsgelden voor de verschillende verenigingen, en de opnames die de afgelopen 10 jaar uit de voorziening zijn gedaan.

Tabel 8 – Overzicht gereserveerde onderhoudsgelden per vereniging

Vereniging	Gereserveerd t/m 2010	Opgenomen uit voorziening	Stand voorziening 31-12-2010
Kozakken Boys	€ 64.517	€ 0	€ 64.517
VV Sleeuwijk	€ 227.602	€ 154.200	€ 73.402
VV Be-Ready	€ 170.254	€ 98.699	€ 71.555
VV Altena	€ 243.732	€ 141.131	€ 102.601

Vereniging	Gereserveerd t/m 2010	Opgenomen uit voorziening	Stand voorziening 31-12-2010
SV Duss. Boys	€ 109.321	€ 0	€ 109.321
Korfbalver. SKV	€ 55.556	€ 38.632	€ 16.924
Totaal	€ 870.982	€ 432.662	€ 438.320

Onderstaand een citaat uit het voorstel dat de veldsportverenigingen m.b.t. de verruiming van de opnamemogelijkheden voor de gereserveerde renovatiegelden hebben gedaan.

“Reserveren is van groot belang om de toekomstige continuïteit veilig te stellen. Dat wordt door alle verenigingen onderstreept. De verenigingen kiezen echter bij voorkeur voor meer ruimte om de gereserveerde middelen tussentijds te besteden. Temeer omdat de ervaring inmiddels leert dat het in eigen beheer onderhouden van ruimtes een positief effect heeft op zowel de staat van onderhoud als de duurzaamheid. In onze visie past daarin een methodiek met meer vrijheid om middelen te besteden aan diverse zaken. Denk daarbij aan de opstallen van de verenigingen in de meest brede zin, verlichting, afrastering, sproeiinstallatie en zelfs een extra kwaliteitsinjectie voor de velden.

Een dergelijke ruimte maakt het voor de individuele verenigingen mogelijk om flexibeler om te gaan met beschikbare middelen. Bovendien kunnen vrijwilligers binnen de vereniging nog beter worden ingezet op basis van beschikbare kwaliteiten en voorkeuren. Ofwel: waar beschikbaar doe je het zelf en waar nodig huur je in.

In de huidige staffel (besluit 19 december 2006) staan de maximaal beschikbare percentages vermeld die tussentijds kunnen worden opgenomen. Het verzoek van de verenigingen is die beschikbaarheidstelling te verbreden naar de zaken twee alinea's hiervoor genoemd (opstallen etc.). Kortom naar al die zaken die buiten de reguliere veldvergoeding vallen. De vergoeding voor dergelijke zaken zouden wij dan voor zaken buiten de kleedgelegenheid om, op een maximum van 30% van het beschikbare bedrag willen stellen, om er zo ook voor te zorgen dat de toekomstige continuïteit gewaarborgd blijft. Daarnaast bieden wij de gemeente voorafgaand aan eventuele aanvragen aan om een eventuele visuele toetsing van de aanvraag te doen, ook in het licht van de staat van onderhoud van de kleedruimtes.”

Om de verenigingen meer flexibiliteit te bieden bij het doen van investeringen, willen wij meewerken aan de bedoelde verruiming van de opnamemogelijkheden in het kader van de kleedlokalenregeling. Hieraan koppelen wij wel een onderzoek naar de mogelijkheid om de stortingen in de gemeentelijke onderhoudsvoorziening voor de kleedlokalen voortaan te baseren op 100% van de genormeerde bouwsom voor een kleedlokaal, in plaats van op de thans gehanteerde 120%.

4.3.2 Tennis

a. Huidige regeling

Buitensport	Regeling
Tennis	<ul style="list-style-type: none"> • Alle tenniscomplexen zijn geprivatiseerd. De velden en opstallen zijn eigendom van de verenigingen. Er wordt geen huur in rekening gebracht. • De tennisverenigingen ontvangen geen subsidie, noch voor het onderhoud van de tennisbanen, noch voor de vervanging van de banen, noch voor de renovatie van kleedruimten

b. Nieuwe regeling

In de huidige situatie moeten de tennisverenigingen zonder enige financiële tegemoetkoming van de gemeente hun tenniscomplex in stand houden. Hier zit een discrepantie ten opzichte van met name de voetbal en de binnensport, die op verschillende onderdelen wel financieel door de gemeente worden ondersteund. Wij vinden het niet wenselijk om als gemeente de

tenniscomplexen van de verenigingen over te nemen (deprivatiseren). Omdat tennis als basissport is aangemerkt, is het reëel om de tennisverenigingen binnen een nieuw subsidiestelsel wel voor subsidie in aanmerking te laten komen. In hoofdstuk 7 wordt dit nader uitgewerkt.

c. Planningsnorm

De planningsnorm voor tennis wordt uitgedrukt in het aantal spelers per baan. De norm van de KNLTB is 50 à 70 spelers per baan, terwijl de norm van NOC*NSF op 70 à 90 spelers per baan ligt. Wij gaan uit van het gemiddelde van 70 spelers per baan, waarbij het geen verschil maakt of er sprake is van gravel- of niet-gravelbanen.

Net als bij de berekening van het aantal wedstrijdelden voor voetbal, worden bij de berekening van het aantal benodigde tennisbanen uitkomsten tot 0,25 naar beneden afgerond, en uitkomsten vanaf 0,25 naar boven.

Tabel 9 – Vergelijking aantal benodigde vs. feitelijk aanwezige tennisbanen

Vereniging	Aantal leden	Benodigd aantal banen o.b.v. planningsnorm (afgerond)	Aantal banen aanwezig	Onder – of overcapaciteit
TV Werkendam	262 (43 jeugd; 219 senior)	4	5	1 overcapaciteit
TV TIOS (Sleeuwijk)	359 (69 jeugd; 290 senior)	5	6	1 overcapaciteit
TV De Ooievaars (Hank)	158 (29 jeugd; 129 senior)	3	4	1 overcapaciteit
TV Gr.-Zuideveld (Dussen)	187 (48 jeugd; 139 senior)	3	4	1 overcapaciteit
TV De Hei (Nieuwendijk)	140 (27 jeugd; 113 senior)	2	4	2 overcapaciteit
Totaal	1.106 (216 jeugd; 890 senior)	17	23	6 overcapaciteit

Op basis van bovenstaand overzicht kan geconcludeerd worden dat alle tennisverenigingen in onze gemeente op basis van de huidige ledenaantallen ruim tot zeer ruim in hun jasje zitten.

4.3.3 Korfbal

a. Huidige regeling

Buitensport	Regeling
Korfbal	<ul style="list-style-type: none"> De korfbal heeft ervoor gekozen het volledig onderhoud van haar natuurgrasveld in eigen beheer uit te voeren (zie bij voetbal; model 2). Voor de korfbal geldt dezelfde regeling als voor de voetbal. Men ontvangt een jaarlijkse (netto) bijdrage van € 3.644 per veld (plus kwijtgescholden huur) en een bijdrage van € 3.306 per hectare te onderhouden beplanting. Voor renovatie en/of (ver)nieuwbouw van haar kleedlokalen kan de korfbalvereniging een beroep doen op een onderhoudsvoorziening die de gemeente voor hen heeft gecreëerd.

b. Nieuwe regeling

Evenals bij de voetbal, vallen de sportvelden en de kleedaccommodaties onder de basisvoorzieningen. Dit betekent dat de gemeente verantwoordelijk is voor:

- de aanleg en renovatie van de sportvelden
- de eerste inrichting van de sportvelden
- het onderhoud van de sportvelden

- aanleg en vervanging van de veldverlichting en speelveldafscheiding op de velden waar de vereniging op basis van de vastgestelde normering aanspraak op kan maken
- nieuwbouw, uitbreiding, verbouw en eerste inrichting van kleedaccommodaties, incl. toiletten en wasruimten, scheidsrechtersruimten en (CV)berging. Hiervoor worden genormeerde afmetingen en bedragen gehanteerd.

c. Planningsnorm

De planningsnorm voor korfbal op natuurgras bedraagt 6 normteams per weekeinde per speelveld. Korfbalvereniging SKV uit Sleeuwijk heeft 8 teams, die samen 4,6 normteam vormen. Dit resulteert in een behoefte van $4,6 / 6 = 0,77$ wedstrijdveld. Als we daar de behoefte aan trainingsaccommodatie (0,26 veld) bij optellen, resulteert dat in 1,03 veld. SKV heeft de beschikking over 1 wedstrijd-/trainingsveld. Dat is passend.

Korfbalvereniging SKV heeft de beschikking over 2 kleedlokalen. In de praktijk betekent dit dat de dames en heren van de tegenpartij bij de spelers van SKV in de kleedkamer zitten. Wij snappen dat dit geen ideale situatie is, als die gelet op het thans ingeschatte jaar van verhuizing nog 10 jaar moet voortduren. Anderzijds is dit al 30 jaar de praktijk. Wij zijn bereid hierover nader overleg te voeren met de korfbalvereniging, maar willen vooralsnog vasthouden aan de bestaande twee kleedlokalen.

4.3.4 Beachsport

a. Huidige regeling

Buitsport	Regeling
Beachsport	<ul style="list-style-type: none"> • De gemeente is eigenaar van het terrein. De beachsportvereniging betaalt geen huur voor haar 6 beachsportvelden aan de Werkina. • De beachsportvereniging ontvangt geen subsidie, noch voor het aantal jeugdleden dat bij de vereniging actief is, noch voor investeringen in de gebouwelijke sfeer.

b. Nieuwe regeling

In de huidige situatie moet de beachsportvereniging zonder financiële tegemoetkoming van de gemeente haar complex in stand houden. Hier zit een discrepantie ten opzichte van met name de voetbal en de binnensport, die op verschillende onderdelen wel financieel door de gemeente worden ondersteund. Omdat beachsport voor de toekomst als basissport is aangemerkt, is het reëel om de beachsportvereniging Werkendam binnen een nieuw subsidiestelsel wel voor subsidie in aanmerking te laten komen. In hoofdstuk 7 en 8 gaan wij hier nader op in.

c. Planningsnorm

Voor zover ons bekend, zijn er geen specifieke planningsnormen voor de aanleg van beachsportvelden.

4.3.5 Jeu de boules

Wij zijn van mening dat in elke kern op een centrale plek 2 jeu de boules banen horen te liggen. In de gemeente is slechts ruimte voor 1 echte vereniging die over een echte wedstrijdaccommodatie beschikt (Sleeuwijk). In hoofdstuk 8 gaan wij nader in op een wens die Jeu de boules Altena bij ons kenbaar heeft gemaakt.

4.3.6 Zwemmen

Voor de twee zwemverenigingen in onze gemeente geldt een norm van 50 leden uit de gemeente Werkendam. In de periode dat de openluchtzwembaden zijn geopend (ruim 4 maanden) trainen beide zwemverenigingen in het plaatselijke zwembad. De rest van het jaar

zijn zij aangewezen op overdekte zwembaden in de regio (Giessen; Gorinchem; Hardinxveld-Giessendam).

Gelet op de leeftijd van de twee openluchtzwembaden in onze gemeente, is het wenselijk op termijn toe te groeien naar een situatie, die past binnen het regionale aanbod van zwemvoorzieningen. Gelet op de afspraak in het coalitieprogramma om deze periode niet te tornen aan de bestaande situatie, volstaan wij hier met die constatering.

4.3.7 Atletiek

Onze inwoners die in verenigingsverband willen hardlopen, kunnen zich aansluiten bij de Altena Road Runners, die haar basis heeft op het industrieterrein in Giessen en de sporthal aldaar. Altena Road Runners wil zich verbreden en uitgroeien tot een brede atletiekclub met een volwaardige accommodatie. Wij snappen en onderschrijven de wens van de Altena Road Runners om te komen tot de realisatie van een adequate regionale atletiekaccommodatie. Atletiek is de oudste sport. Gelet op de historie van deze regionale vereniging en de hoeveelheid leden, hebben wij atletiek als basissport aangemerkt. De gemeente Aalburg heeft het initiatief genomen om de aanleg van een loopparcours mee te nemen in de planontwikkeling voor een nieuw sportcomplex in Veen. Komende periode zal hierover nader overleg met de regiogemeenten en de vereniging plaatsvinden. Met name de centrale ligging en bereikbaarheid zullen daarbij een rol spelen.

4.3.8 Kaatsen, paardensport, ijssport

In onze gemeente zijn momenteel drie vormen van buitensport aanwezig, die op basis van eerdergenoemde criteria niet als basissport kunnen worden aangemerkt: kaatsen, paardensport en ijssport. In het verleden hebben wij vooral in de voorwaardenscheppende sfeer (beschikbaar stellen van grond en/of een bijdrage i.v.m. verhuizing) aan de realisatie van de accommodaties voor deze verenigingen meegewerkt. Ten aanzien van de ijssport en de paardensport willen wij die voorwaardenscheppende rol handhaven.

Een bijzondere positie wordt ingenomen door de kaatsers van HDKC. De aanwezigheid van deze vereniging is niet alleen uniek binnen onze gemeente, maar in de verre regio. Wij moeten echter vaststellen, dat de vereniging geen jeugdleden heeft en van de 18 leden slechts 9 leden uit het Land van Heusden en Altena afkomstig zijn. Daarmee is het toekomstperspectief voor HDKC wat ons betreft te mager. Wij willen de kaatsvereniging drie jaar de kans geven om toe te werken naar de door ons gehanteerde ondergrens van 25 actieve Werkendamse leden. Lukt dat niet, dan vervalt na die drie jaar de bestaande ondersteuning.

4.3.9 Overig: zeilen en golf

Zeilen voldoet niet aan de criteria van een basissport (geen algemeen gangbare en aanvaarde sport; geen brede deelname), en de gemeente heeft daarin volgens ons ook geen voorwaardenscheppende taak.

Gelet op de hoge kosten van een baanlidmaatschap bij het golfen en het feit dat het golfcomplex in Hank onderdeel uitmaakt van een commercieel geëxploiteerd recreatiepark, is deze sport niet algemeen toegankelijk en geen basissport.

Wel kunnen interessante projecten m.b.t. deze sporten die gericht zijn op onze doelgroepen voor een projectsubsidie in aanmerking komen. Voor de uitwerking hiervan, zie hoofdstuk 7.

4.4 Binnensport

4.4.1 Huidig accommodatieaanbod

Binnen de gemeente Werkendam zijn op dit moment de volgende binnensportaccommodaties aanwezig:

Tabel 10 – Overzicht bestaande binnensportaccommodaties

Kern	Accommodatie	Gebruikers	Afmetingen
Werkendam	Sporthal De Crosser	Basisonderwijs; diverse sportverenigingen	3 zalen van elk 14 x 26 mtr.
Sleeuwijk	Sportzaal De Bolderik	Voortgezet onderwijs; div. sportverenigingen	16 x 28 mtr.
	Gymzaal Vlietstraat	Basisonderwijs; diverse sportverenigingen	12 x 21 mtr.
Nieuwendijk	Sportzaal De Iris	Basisonderwijs; diverse sportverenigingen	16 x 28 mtr.
Hank	Gymzaal campus	Basisonderwijs; judovereniging Mens-Sana	12 x 21 mtr.
Dussen	Sportzaal De Fuik	Basisonderwijs; diverse sportverenigingen	2 zalen van elk 15 x 22 mtr.

De huurtarieven die voor de verschillende zaalsportaccommodaties in onze gemeente worden gehanteerd, zijn in het kader van de Deelnotitie Binnensport gebaseerd op hetzelfde normbedrag per m2. Doordat de zalen in oppervlakte van elkaar verschillen, verschillen ook de uurtarieven:

Tabel 11 - Overzicht huurtarieven binnensportaccommodaties

Accommodatie	Oppervlakte	Huurtarief per uur
Sporthal De Crosser		
- 1/3 zaal	364 m2	€ 8,64
- 2/3 zaal	728 m2	€ 15,56
- Hele zaal	1.092 m2	€ 22,07
Sportzaal De Iris	448 m2	€ 8,96
Sportzaal De Bolderik	448 m2	€ 8,96
Sportzaal De Fuik		
- 1/2 zaal	330 m2	€ 6,93
- Hele zaal	660 m2	€ 12,54
Gymzaal Vlietstraat Sleeuwijk	252 m2	€ 5,84
Gymzaal campus Hank	252 m2	€ 5,84

4.4.2 Nadere uitwerking basissporten binnensport

Wij streven naar een gedifferentieerd aanbod van zaalsportaccommodaties, waarbij op de schaal van de gemeente Werkendam in principe alle zaalsporten beoefend moeten kunnen worden. Verder is een doelstelling om te komen tot een zo optimaal mogelijke bezetting van de zaalsportaccommodaties, waarbij:

- het schoolgebruik het aantal zaalsportaccommodaties bepaalt;
- het verenigingsgebruik de grootte en het type van de zaal bepaalt, en de voorzieningen die daar aanwezig moeten zijn.

In onderstaande tabel zijn alle bestaande zaalsporten aangegeven, die als basissport worden aangemerkt.

Tabel 12 – Binnensporten als basissport

BINNENSPOORT	Rol gemeente	Wenselijk in	Minimum aantal actieve W'damse leden
Gymnastiek, judo, volleybal, tafeltennis, korfbal, basketball, badminton	basissport	Elke kern	25 per vereniging

De gemeentelijke verantwoordelijkheid voor de zaalsportaccommodaties komt er op neer dat zij verantwoordelijk is voor:

- nieuwbouw, uitbreiding, vervanging, sporthal en gymzalen (voor zover deze ruimtes tevens gebruikt worden voor het onderwijs)
- eerste inrichting van sporthal en gymzalen inclusief vervanging
- de aanschaf en vervanging van gymnastiektoestellen, die volgens de onderwijsnormen noodzakelijk zijn
- het beheer en de exploitatie van de zaalsportaccommodaties

Alle voorzieningen die sporttechnisch niet absoluut noodzakelijk zijn, maar door één of meerdere verenigingen wel als wenselijk (kunnen) worden beschouwd, komen in beginsel voor rekening van de vereniging(en), tenzij de accommodatie door het aanbrengen van de voorziening in zijn geheel wordt opgewaardeerd en voor alle gebruikers een aantoonbare meerwaarde krijgt.

Voor de binnensport heeft NOC*NSF geen normen (vergelijkbaar als in de buitensport). Als algemeen uitgangspunt geldt dat gesubsidieerde accommodaties goed gebruikt moeten worden. Er zijn ook andere aanknopingspunten. Zo dient bij de planning van binnensportaccommodaties rekening te worden gehouden met de maximale loopafstanden van een gymaccommodatie tot aan een school. In de gemeentelijke verordening Voorzieningen Huisvesting Onderwijs staat hierover het volgende: *“een basisschool met een behoefte van ten minste twintig klokuren gymonderwijs moet binnen een straal van een kilometer (hemelsbreed) een geschikte accommodatie hebben, een basisschool met een behoefte van ten minste vijftien klokuren moet binnen een straal van 3,5 kilometer een geschikte accommodatie hebben en een basisschool met een behoefte van ten minste vijf klokuren moet binnen een straal van 7,5 kilometer een geschikte accommodatie hebben”*.

Landelijk wordt voor sporthallen en sportzalen tussen 17.00-23.00 uur wel een bezettingsgraad van 90% of hoger nagestreefd (doordeweekse dagen). Sporthallen en sportzalen dienen eveneens overdag (door de week) een goede bezetting te hebben (norm: minimaal 60%). Verder is bij realisatie van nieuwe binnensportaccommodaties multifunctioneel gebruik een belangrijk aandachtspunt.

Uitgaande van de signalen van een aantal van onze zaalsportverenigingen, is er in verschillende kernen van onze gemeente (Werkendam; Sleeuwijk; Nieuwendijk) behoefte aan meer zaalsportruimte. In Nieuwendijk wordt dit opgelost door de bouw van een extra sportzaal, en in Sleeuwijk komt er met de bouw van een brede school meer zaalsportruimte beschikbaar. In algemene zin willen wij als uitgangspunt hanteren, dat alleen in het uiterste geval tot de bouw van nieuwe en/of grotere zaalsportaccommodaties dient te worden overgegaan. Als in andere kernen nog zaalruimte beschikbaar is, zijn wij van mening dat zeker senioren naar een ander dorp kunnen worden verwezen, om daar te gaan trainen. Wellicht dat ook een concentratie van bepaalde takken van sport binnen dezelfde accommodatie in onze gemeente, tot meer efficiency kan leiden.

In hoofdstuk 8 gaan wij nader in op enkele knelpunten die ten aanzien van bestaande zaalsportaccommodaties door een aantal verenigingen worden ervaren.

4.5 Sportbesluit

De huidige BTW-wetgeving heeft als uitgangspunt dat de verhuur van onroerend goed is vrijgesteld van BTW. Dit geldt ook voor de verhuur van binnen- en buitensportaccommodaties. Als de verhuur is vrijgesteld van BTW, bestaat geen recht op aftrek van BTW op de investerings- en exploitatiekosten van de accommodatie. Het ter beschikking stellen van een sportaccommodatie kan onder bepaalde omstandigheden worden aangemerkt als ‘het gelegenheid geven tot sportbeoefening’. Deze vorm van terbeschikkingstelling wordt op basis van het zgn. Sportbesluit belast met 6% BTW. De 19%

BTW op de gemeentelijke investeringskosten en exploitatiekosten van de sportverenigingen is in die situatie bij de gemeente wel aftrekbaar. Bij grote investeringen levert dit een aanmerkelijk BTW-voordeel op.

Om van het Sportbesluit gebruik te maken, moet aan een aantal voorwaarden worden voldaan. Zo worden er eisen gesteld aan de organisatie die zorgt voor het beheer en verhuur van de sportaccommodaties, en dient de hoogte van de huur te worden vastgesteld aan de hand van een bepaald percentage van de investering. De verenigingen kunnen dan voor de meerkosten worden gecompenseerd.

Wij willen laten onderzoeken op welke schaal er zowel voor de gemeente als voor de verenigingen een BTW-voordeel kan worden behaald door gebruik te maken van de constructie van "het gelegenheid geven tot sportbeoefening." Het kiezen voor een dergelijke constructie kan ertoe leiden dat een aantal afspraken met betrekking tot het onderhoud, beheer en exploitatie van onze sportaccommodaties op een andere manier ingericht moet worden. Daarvoor is de medewerking van de verenigingen nodig. Uitgangspunt bij dit onderzoek is, dat zowel de gemeente als de verenigingen er baat bij moeten hebben.

Hoofdstuk 5 - Sportstimuleringsbeleid

In hoofdstuk 3 is als tweede sportdoel voor de periode 2012-2015 het verhogen van de sportdeelname onder (met name) de volgende specifieke doelgroepen genoemd:

- de jeugd tot 12 jaar en jongeren tussen 12-18 jaar;
- 55-plussers;
- mensen met een beperking;
- mensen met (een verhoogd risico op) overgewicht

Sportdeelname is in principe de verantwoordelijkheid van de inwoners zelf, maar de gemeente rekent het in het kader van preventief gezondheidsbeleid wel tot haar taak de sportdeelname van bovengenoemde doelgroepen extra te stimuleren. Daarbij gaat het niet alleen om deelname aan sport, maar ook aan andere activiteiten of voorlichting op het terrein van sporten of bewegen, gegeven door bijv. huisartsen, fysiotherapeuten en dergelijke.

5.1 Beschikbare gegevens

Via enquêtes en gezondheidsonderzoeken van de GGD zijn van diverse leeftijdsgroepen cijfers over bijv. overgewicht en bewegen en/of sporten in onze gemeente bekend. Wij geven de belangrijkste cijfers die beschikbaar zijn voor de leeftijdscategorieën kinderen tot 12 jaar, jongeren tussen 12-18 jaar, volwassenen van 19 t/m 64 jaar en volwassenen vanaf 65 jaar.

Tabel 13 – Gegevens kinderen tot 12 jaar

Bron: Jeugdmonitor GGD 0 t/m 11 jarigen, 2008	Werkendam	Regio West-Brabant
Overgewicht (vanaf 2 jr.) incl. obesitas	13%	12%
Sporten buiten school (vanaf 4 jaar)		
• gemiddeld 1-3 uur per week	36%	46%
• bij vereniging	72%	83%
• NNGB normactief (≥ 1 uur per dag)	97%	93%
Sporten op school < 2 keer per week	32%	31%

Tabel 14 – Gegevens jongeren 12-18 jaar

Bron: Jongerenenquête GGD 12 t/m 18 jarigen, 2007	Werkendam	Regio West-Brabant
Overgewicht incl. obesitas	13%	13%
Sporten of bewegen		
• NNGB normactief (≥ 1 uur per dag)	15%	22%
• Lid van sportvereniging	58%	65%

Tabel 15 – Gegevens volwassenen 19- 65 jaar

Bron: Volwassenenmonitor GGD 19 t/m 64 jarigen, 2009	Werkendam	Regio West-Brabant
Overgewicht incl. obesitas	47%	49%
Sporten of bewegen		
• NNGB normactief (≥ ½ uur per dag)	61%	60%
• Sport minimaal 1 keer per week	49%	52%
• Lid van sportvereniging	36%	37%

Tabel 16 – Gegevens volwassenen vanaf 65 jaar

Bron: Ouderenmonitor GGD 65+, 2009	Werkendam	Regio West-Brabant
Overgewicht incl. obesitas	66%	61%
Sporten of bewegen		
• NNGB normactief (≥ ½ uur per dag)	60%	62%
• Sport minimaal 1 keer per week	31%	37%
• Deelnemer bewegingsactiviteiten voor ouderen	7%	8%

5.2 Mensen met overgewicht

De landelijk doelstellingen met betrekking tot overgewicht zijn als volgt:

- Het percentage jeugdigen met overgewicht moet dalen.
- Het percentage volwassenen met overgewicht mag niet stijgen.
- Het percentage ouderen met ernstig overgewicht moet afnemen.

Het tegengaan van overgewicht is een van de speerpunten uit onze Nota Volksgezondheid 2008-2011. Daarbij zijn de volgende actiepunten geformuleerd:

- Alle initiatieven en activiteiten rondom overgewicht in beeld brengen.
- Continuëren en waar mogelijk intensiveren en uitbreiden van preventieactiviteiten.
- Beschikbaar stellen van voorlichtingsmateriaal over overgewicht via huisartsen, fysiotherapeuten en andere intermediairs.
- In gesprek gaan en afspraken maken met (basis)scholen, consultatiebureaus, artsen en GGD over de rol die zij kunnen spelen bij preventie van overgewicht gericht op kinderen/jongeren en hun ouders.
- Bij de uitvoering van de PGO's (preventief gezondheids onderzoek) extra aandacht geven aan voeding en bewegen.
- Bevorderen beweging van ouderen via doelgerichte activiteiten.
- Meer bekendheid geven aan het activiteitenfonds voor minima en het Jeugdsportfonds, dat bestemd is voor kinderen waarvan de ouders niet voldoende financiële draagkracht hebben om de kosten van een verenigingslidmaatschap en andere bijkomende kosten (bijv. voor kleding en schoeisel) te dragen.

Naast bovengenoemde actiepunten en maatregelen willen wij proberen voor de doelgroep mensen met overgewicht extra activiteiten uit te lokken middels een stimuleringssubsidie, zie hoofdstuk 7.

5.3 Sporten voor mensen met een beperking

Verschillende onderzoeken wijzen op een geringere sportdeelname en een geringer aandeel lidmaatschappen van sportverenigingen onder mensen met een handicap, dan bij mensen zonder handicap⁹. De belangrijkste conclusies uit een in 2008 door het W.J.H. Mulier Instituut uitgevoerd onderzoek, zijn de volgende:

- Een grote groep sporters met een handicap ervaart nauwelijks of geen knelpunten en belemmeringen (meer). Dit zou erop kunnen wijzen dat, als eenmaal de stap is gezet om te gaan sporten, de belangrijkste drempels zijn overwonnen.
- Dit betekent aan de andere kant ook dat een flink aantal sporters en niet-sporters met een handicap wel moeilijkheden ervaart. Daarom is gericht beleid wenselijk om de sportmogelijkheden voor volwassenen en kinderen met een verstandelijke en lichamelijke handicap te verbeteren.
- Er zijn verschillende aanknopingspunten om te stimuleren dat meer mensen met een handicap gaan sporten en dat mensen die al sporten hun sport zo optimaal en verantwoord mogelijk kunnen beoefenen. De aanpak zal gericht moeten zijn op het

⁹ Bron: Rapport '(On)beperkt sportief', Monitor sportdeelname van mensen met een handicap, W.J.H. Mulier Instituut, 2008.

beïnvloeden van zowel de persoonlijke factoren als de omgevingsfactoren. De meeste winst zal behaald kunnen worden uit het gericht informeren en stimuleren van specifieke groepen mensen met een handicap en hun directe sociale omgeving over de mogelijkheden en meerwaarden van sportbeoefening.

- De belangrijkste randvoorwaardelijke verbeterpunten liggen op het vlak van vervoer, kosten en de deskundigheid van begeleiders.

Over (de behoefte aan) aangepast sporten door en voor mensen met een beperking in het Land van Heusden en Altena, bestaan nauwelijks cijfers. Navraag bij de organisatie MEE heeft de volgende informatie opgeleverd:

- Het totaal aantal cliënten van MEE in het Land van Heusden en Altena is 1.141. Hiervan wonen 294 cliënten in Aalburg, 520 in Werkendam en 327 in Woudrichem.
- Het aantal sport-actieve cliënten van MEE in het Land van Heusden en Altena is 189. Hiervan wonen 46 cliënten in Aalburg, 85 in Werkendam en 58 in Woudrichem.
- Het komt vaak voor dat een cliënt van MEE Brabant Noord een vraag heeft op het gebied van vrije tijd en sport. Soms meldt een cliënt zich in eerste instantie aan met een vraag op een ander gebied, maar blijken er ook vragen te zijn omtrent vrije tijd en sport. Wij registreren het aantal cliënten dat een vraag heeft omtrent vrije tijd en sport echter niet, zodat wij daar helaas geen overzicht van kunnen geven.
- Vrijtijdsactiviteiten op het gebied van aangepast sporten in het Land van Heusden en Altena waar MEE bekend mee is, zijn: biljarten (Heusden), judo (Dussen), voetbal voor senioren (Andel) en wandelen (Wijk en Aalburg).

In aanvulling hierop merken wij op, dat ook enkele verenigingen binnen de gemeente Werkendam (sportvereniging De Zilvermeeuw en korfbalvereniging SKV in samenwerking met Stichting Steef) sinds enige tijd specifieke activiteiten voor kinderen met een beperking organiseren. Ook Kozakken Boys heeft recent het initiatief genomen om te komen tot de oprichting van een G-jeugdteam. Wij willen dit soort initiatieven in de toekomst extra stimuleren, voor de uitwerking zie hoofdstuk 7.

5.4 Meten is weten

Het NISB (Nederlands Instituut voor Sport & Bewegen) heeft naar aanleiding van haar onderzoek 'Lokaal sportbeleid de maat genomen'¹⁰ vastgesteld dat de gerealiseerde prestaties en effecten van het sport- en beweegbeleid in de meeste gemeenten niet goed inzichtelijk gemaakt (kunnen) worden. De oorzaak hiervan is dat gemeenten er maar zeer beperkt in slagen hun doelstellingen in SMART-termen te formuleren en hierop te evalueren. Om meer inzicht te krijgen in de effecten van sport- en beweegbeleid moeten gemeenten volgens het NISB meer gestructureerd en planmatig vormgeven aan monitoring en evaluatie. De belangrijkste indicator die daarvoor gebruikt kan worden is de sportdeelname. Gebruik van de RSO (Richtlijn Sportdeelname Onderzoek; minstens 12 keer gesport in de afgelopen 12 maanden) kan intergemeentelijke vergelijkingen bevorderen. Verder kan een tevredenheidmeting over het sportaanbod en/of sportaccommodaties als instrument voor effectmeting worden gebruikt, en kunnen de NNGB en de BMI (Body Mass Index) als indicatoren voor de effectiviteit van het beweegbeleid dienen.

Om te kunnen bepalen in hoeverre onze gemeentelijke inspanningen t.a.v. het bevorderen van de sportdeelname onder bovengenoemde specifieke doelgroepen de komende jaren effect hebben, is het van belang dat wij inzicht hebben in de huidige sportparticipatie van onze inwoners. Momenteel hebben wij daar geen goed beeld van, omdat de beschikbare cijfers deels zijn verouderd en te fragmentarisch in diverse rapportages en nota's zijn neergelegd. Een goede nulmeting dient de basis te vormen voor onze verdere maatregelen op het terrein van stimulering van de sportdeelname en het bewegen. Om wel de beschikking te krijgen over een deugdelijke nulmeting die ook vergelijkingen met andere

¹⁰ Lokaal sportbeleid de maat genomen, NISB, 2008.

gemeenten mogelijk maakt, stellen wij voor in het voorjaar van 2012 een extern bureau een gemeentelijke Sportmonitor te laten uitvoeren. In het kader van zo'n monitor kunnen onder meer de feitelijke sportdeelname van onze inwoners, de perceptie van de sportdeelname, de motivaties, het sportaanbod, het sportaccommodatiegebruik en het vrijwilligerswerk binnen de sportsector worden onderzocht en beschreven. De kosten voor het laten uitvoeren van deze Sportmonitor ramen wij op € 20.000. Deze uitgaven willen wij ten laste laten komen van de reserve bestuursakkoord 2010-2014.

5.5 Huidige en toekomstige inzet op het terrein van sportstimulering

De afgelopen periode zijn door de gemeente Werkendam reeds tal van initiatieven ontplooid op het terrein van sportstimulering. Als belangrijkste items noemen wij in dit verband de inzet van de combinatiefunctionarissen in het onderwijs en de sport, en het bestaande sportsubsidiebeleid. Zoals blijkt uit deze nota, willen wij op alle onderdelen die een bijdrage kunnen leveren aan het stimuleren van sporten en bewegen, een intensivering doorvoeren. Dat doen we enerzijds door het inzetten van extra menskracht, anderzijds door het stimuleren van extra activiteiten vanuit de samenleving, in de eerste plaats via de lokale sportverenigingen.

Over de inzet van de combinatiefunctionarissen in onze gemeente zijn de afgelopen periode al meerdere afzonderlijke rapportages verschenen. Momenteel is in onze gemeente 1,5 fte combinatiefunctionaris actief, de bedoeling is deze formatie eind 2012 te hebben uitgebreid tot 4,2 fte. Het hoofddoel is dat onze combinatiefunctionarissen de samenwerking vergroten tussen alle organisaties die binnen de gemeente bezig zijn met het stimuleren van sporten en bewegen, deze organisaties ondersteunen bij de verdere uitbouw en professionalisering van hun activiteiten, en een buitenschools sportaanbod tot ontwikkeling brengen.

5.6 Landelijk programma Sport en Bewegen in de buurt

Het Kabinet wil eraan bijdragen dat het lokale sport- en beweegaanbod nog beter aansluit op de vraag, er meer lokaal maatwerk komt, zodat mensen zélf kunnen beslissen aan welke sport of beweegactiviteit ze willen deelnemen. Uiteindelijk leidt dat tot meer sportdeelname en tot een gezonde en actieve leefstijl. Reden waarom in het landelijk beleid de nadruk gelegd wordt op sport en bewegen als vliegwiel voor een gezonde leefstijl. Lokaal maatwerk is een taak van vele partners. De gemeenten en de sport hebben een rol, maar ook lokale ondernemers moeten de mogelijkheid krijgen hieraan mee te werken, evenals scholen, zorgpartijen, welzijnsorganisaties, kinderopvang en (commerciële) sport- en beweegaanbieders. Om bovenstaande doelstelling te kunnen realiseren, vindt de minister van VWS het belangrijk dat er lokaal meer slimme en kansrijke verbindingen tussen de sport- en beweegaanbieders, scholen, zorg- en welzijnsinstellingen en het bedrijfsleven tot stand komen. Deze verbindingen kunnen nieuw zijn of voortborduren op bestaande vormen van samenwerking. Hierbij wil het kabinet stimuleren dat er lokaal zoveel mogelijk gebruik wordt gemaakt van producten en werkwijzen, die elders al succesvol gebleken zijn.

De minister van VWS heeft aangegeven bovenstaande doelstelling te willen stimuleren en faciliteren met een nieuw programma, genaamd Sport en Bewegen in de Buurt (SBB). Binnen dit programma zullen sport- en beweegaanbieders een impuls krijgen en zal het aantal combinatiefunctionarissen dat werkzaam is in de sport, worden uitgebreid.

De Impuls brede scholen, sport en cultuur, op basis waarvan de combinatiefunctionarissen zijn aangesteld, blijft voortbestaan, maar de naam verandert. Vanaf 2012 zal niet meer worden gesproken over de Impuls brede scholen, sport en cultuur, maar over de Brede impuls combinatiefuncties. De bestaande Impuls wordt dus verbreed.

De minister van VWS stelt aan gemeenten per 1 januari 2012 een structureel bedrag van 8 miljoen extra beschikbaar en op 1 januari 2013 zal er 11 miljoen extra structureel beschikbaar komen, beide in te zetten voor de onderstaande doelstellingen:

- Van gemeenten wordt verwacht dat zij zich inspannen om combinatiefuncties functionerend als sportbuurtcoaches in dienst te (laten) nemen.
- Deze medewerkers dienen sport- en beweegaanbod te organiseren.
- De medewerkers maken een combinatie tussen sport- en beweegaanbieders en andere sectoren zoals onderwijs, cultuur, welzijn, gezondheid en bso / kinderopvang.
- Inzet van de sportbuurtcoaches vindt plaats onder duidelijke regie van de gemeenten.

De extra bijdragen die gemeenten kunnen ontvangen zijn gebaseerd op de bedragen die zij per januari 2012 voor de Impuls brede scholen, sport en cultuur ontvangen. Op basis van dit bedrag krijgen zij de mogelijkheid dit uit te breiden tot maximaal 120 procent.

Gemeenten zijn vrij om te bepalen of ze extra geld willen ontvangen voor de aanstelling van extra sportbuurtcoaches. Net als bij de Impuls brede scholen, sport en cultuur zal de nieuwe bijdrage aan gemeenten beschikbaar worden gesteld via een decentralisatie-uitkering. Voor de uitbreiding geldt hetzelfde normbedrag aan personeelskosten als voor de combinatiefuncties, te weten € 50.000 per fte. Op basis van 60% cofinanciering door de gemeente en haar partners, keert de rijksoverheid € 20.000 euro per fte uit aan gemeenten. Anders dan bij de Impuls brede scholen, sport en cultuur is er het eerste jaar geen 100% rijksfinanciering, maar 40%. De sportbuurtcoach dient werkzaam te zijn bij een sport- en beweegaanbieder en een tweede sector, zoals het onderwijs, het welzijn, de kinderopvang, zorg, werkgevers of cultuur. In afwijking van de bestaande regeling hoeven gemeenten in de nieuwe regeling niet zelf volledig de 60% cofinanciering te regelen, maar moeten zij deze organiseren.

Wij zullen ons beraden of het wenselijk is om als gemeente Werkendam deel te nemen aan deze extra stimuleringsregeling.

Hoofdstuk 6 - Sportondersteuningsbeleid

6.1 Inleiding

In hoofdstuk 3 is als derde sportdoel voor de periode 2012-2015 het versterken van het functioneren van sportverenigingen genoemd. De aanleiding hiervoor is dat signalen van diverse besturen van sportverenigingen hebben uitgewezen dat het voor hen in meerdere opzichten vaak lastig is om hun vereniging op een goede manier draaiende te houden. Op zich is dat niet vreemd, als we bedenken dat het overgrote deel van de mensen die actief zijn binnen onze lokale sportverenigingen geheel vrijwillig actief is binnen hun vereniging. Op hoofdlijnen worden de meeste knelpunten ondervonden op de volgende gebieden:

- Het vinden van voldoende en geschikte trainers, begeleiders, coaches
- Het vinden van voldoende en capabele bestuursleden
- Het vinden van voldoende vrijwilligers voor het draaien van bardiensten in de kantine
- Het vinden van voldoende vrijwilligers voor het onderhoud/schoonmaken van velden, materialen, gebouwen etc.

Wij hebben niet de pretentie dat wij onze sportverenigingen op alle genoemde mogelijke knelpunten een adequate oplossing kunnen bieden. Anderzijds willen wij wel investeren in de toekomst van onze sportverenigingen, omdat wij ook in de toekomst het belang van sterke sportverenigingen inzien. Daarom willen wij de sportverenigingen ondersteunen in het (verder) versterken van hun maatschappelijke functie. Sportbestuurders en ander vrijwillig kader worden namelijk in toenemende mate geconfronteerd met wettelijke richtlijnen op het gebied van bijvoorbeeld hygiëne, arbeidsomstandigheden, milieu en inrichting van sportaccommodaties. Deze verplichtingen vragen veel capaciteit, tijd en knowhow van vrijwilligers.

6.2 Maatregelen in kader van sportondersteuningsbeleid

Concreet willen wij het functioneren van onze sportverenigingen versterken door:

- het intensiveren van verenigingsondersteuning;
- het versterken van het gemeentelijk vrijwilligersbeleid;
- het ondersteunen van de samenwerking tussen buurt, onderwijs en sport;
- het ondersteunen van sportevenementen

Verenigingsondersteuning

Bij de werving van de nog aan te stellen combinatiefunctionarissen in onze gemeente en de herverdeling van taken die daaruit voortvloeit, zullen wij nadrukkelijk uitkijken naar een medewerker die ook de competenties heeft om met name op organisatorisch, administratief en juridisch gebied ondersteuning te bieden aan verenigingen.

Vrijwilligersbeleid

Het vrijwilligersbeleid maakt deel uit van het programma Maatschappelijke Ondersteuning en zal in dat kader worden opgepakt en ingevuld.

Samenwerking tussen buurt, onderwijs en sport

Samen met de partners van de gemeente op het terrein van sport, onderwijs, welzijn en gezondheid, willen wij nadenken over extra maatregelen die genomen kunnen worden om de verschillende sportdoelstellingen uit deze nota te realiseren.

Sportevenementen

Wij willen de organisatie van breedtesportevenementen ondersteunen, die een bredere doelgroep en uitstraling hebben dan alleen de leden van de sportvereniging zelf.

In overleg met de verenigingen en de klankbordgroep/sportraad zullen wij een programma ontwikkelen om aan het bovenstaande invulling te geven. Dit wordt een taakonderdeel van de coördinerend combinatiefunctionaris. In het voorjaar van 2013 moet dit gereed zijn.

Hoofdstuk 7 - Sportsubsidies

In hoofdstuk 3 is als vierde sportdoel voor de periode 2012-2015 een herziening van het stelsel van sportsubsidies genoemd, met als doelstellingen:

- een rechtvaardig en goed te begrijpen subsidiebeleid;
- een zo laag mogelijke financiële drempel voor deelname aan sport

Subsidies en tarieven zijn twee communicerende vaten die binnen het sportbeleid kunnen sturen. Subsidies kunnen sport- en beweegactiviteiten stimuleren, en met sociale tarieven kan sporten worden bevorderd en laagdrempelig worden gehouden. Als er nu aan de ene kant behoorlijke subsidies worden verstrekt om sport te stimuleren terwijl aan de andere kant hoge tarieven voor de accommodaties worden gehanteerd, dan heeft het verstrekken van subsidies niet echt het gewenste stimulerings-effect. Het is daarom noodzakelijk tarieven en subsidies op elkaar af te stemmen en in samenhang met elkaar te bezien.

7.1 Huidige situatie

Op basis van de bestaande subsidieregelingen ontvangen de veldsportverenigingen (voetbal, korfbal, kaatsen) subsidie per veld en de binnensportverenigingen subsidie per jeugdlid. De tennisverenigingen, beachsportvereniging en jeu de boules ontvangen geen subsidie.

De genoemde veldsportverenigingen (voetbal, korfbal, kaats) betalen € 581 huur per veld. Verder hebben ze de keuze om:

- het onderhoud van de velden en groensingels door de gemeente te laten uitvoeren; deze keuze is gemaakt door VV Altena;
- zelf het onderhoud van de velden en groensingels te verzorgen; in dat geval krijgen de verenigingen hiervoor een vergoeding van de gemeente. Deze keuze is gemaakt door de andere verenigingen. De jaarlijkse vergoeding voor het onderhoud bedraagt op dit moment € 3.644 per veld en € 3.306 per ha voor onderhoud groensingels. Daarnaast wordt voor de clubs die deze keuze maken, de huur van de velden kwijtgescholden.

Dit levert het volgende beeld op t.a.v. de huidige situatie:

Tabel 17 – Vergoeding onderhoud veldsport in huidige situatie

Vereniging	aantal velden	vergoeding onderhoud velden (1)	vergoeding onderhoud groensingels (2)	kwijschelding huur (3)	totaal subsidie onderhoud (1) + (2) + (3)
Be-Ready	3,5	€ 12.754	€ 3.372	€ 2.034	€ 18.160
Duss. Boys	3,5	€ 12.754	€ 2.149	€ 2.034	€ 16.936
Koz. Boys	5,5	€ 20.042	€ 2.281	€ 3.196	€ 25.519
VV Sleeuwijk	5,5	€ 20.042	€ 2.975	€ 3.196	€ 26.213
SKV	1	€ 3.644	€ 760	€ 581	€ 4.985
HDKC	1	€ 3.644	€ 760	€ 581	€ 4.985
Altena	4,5 ¹¹	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
totaal	24,5	€ 72.880	€ 12.298	€ 11.620	€ 96.798

Om straks een vergelijking mogelijk te maken met de nieuwe situatie, hebben wij in beeld gebracht wat dit voor de veldsportverenigingen betekent qua netto huisvestingslasten. In die berekening baseren we ons op de werkelijke onderhoudskosten, die we hebben ontleend aan de jaarcijfers van de verenigingen. We gaan daarbij uit van de gemiddelde kosten per

¹¹ Het kunstgrasveld bij VV Altena is in gebruik als wedstrijdveld en als trainingsveld, en wordt daarom aangemerkt als 2 velden. Gelet op de lagere onderhoudskosten van een kunstgrasveld, gaan wij in de toekomst als onderhoudsvergoeding voor een kunstgrasveld uit van de helft van een natuurgasveld.

veld, die de verenigingen hebben in verband met de aanschaf van machines (kapitaallasten) en de onderhoudskosten aan de velden. De gemiddelde kosten per veld bedragen € 5.800.

Tabel 18 – Netto lasten veldsport per lid in huidige situatie

Vereniging	werkelijke gemiddelde kosten (1)	huur € 581 per veld (2)	totaal subsidie onderhoud (3)	netto kosten: kosten min subsidie (1) + (2) - (3)	aantal leden	netto kosten per lid
Be-Ready	€ 20.300	€ 2.034	€ 18.160	€ 4.174	353	€ 12
Duss. Boys	€ 20.300	€ 2.034	€ 16.936	€ 5.397	190	€ 8
Koz. Boys	€ 31.900	€ 3.196	€ 25.519	€ 9.577	427	€ 2
VV Sleeuwijk	€ 31.900	€ 3.196	€ 26.213	€ 8.883	591	€ 15
SKV	€ 5.800	€ 581	€ 4.985	€ 1.396	103	€ 14
HDKC	€ 5.800	€ 581	€ 4.985	€ 1.396	9	€ 155
Altena	€ 5.625	€ 2.615	€ 0	€ 8.240	300	€ 27
totaal	€ 121.625	€ 14.235	€ 96.798	€ 39.061	1.973	€ 20

De netto kosten per lid liggen tussen € 12 en € 28. Kaatsvereniging HDKC is een uitzondering, maar dat komt door het extreem lage aantal leden (totaal 18 leden, waarvan 9 uit het Land van Heusden en Altena).

Zaalsportverenigingen ontvangen subsidie per jeugdlid, afhankelijk van de soort sport. De bestaande subsidieregeling luidt als volgt:

1. kleine zaalsporten (gym en judo): € 16,59 per jeugdlid
2. zaalsporten (korfbal, volleybal en zwemmen): € 39,84 per jeugdlid
3. grote zaalsporten (basketbal, badminton): € 63,36 per jeugdlid.

In verband met hun hoge kosten aan zaalhuur heeft de gemeenteraad in het verleden besloten om Zwemvereniging (ZV) De Biesboschzwemmers te behandelen als grote zaalsport. Op het openblik ontvangen De Biesboschzwemmers dus € 63,36 per jeugdlid en ZV Bijtelskil € 39,84.

Tabel 19 – Netto lasten zaalsport per lid in huidige situatie

Soort sport	zaalsport vereniging	aantal leden	huur andere sportzalen (1)	huur gemeentelijke sportzalen (2)	subsidie (3)	netto kosten: huur min subsidie (1) + (2) - (3)	netto kosten per lid
1	Libera	69		€ 1.797	€ 929	€ 868	€ 13
1	OKK	198		€ 4.386	€ 2.372	€ 2.014	€ 10
1	Judo Mens Sana	43		€ 806	€ 664	€ 142	€ 3
1	Judo Asahi Dussen	48		€ 1.247	€ 481	€ 766	€ 16
1	DGV	103		€ 3.926	€ 1.277	€ 2.649	€ 26
1 / 2	Zilvermeeuw	422	€ 6.400	€ 11.593	€ 4.524	€ 13.469	€ 32
1 / 2	SSS	240	€ 5.237	€ 15.398	€ 4.594	€ 16.041	€ 67
2	SKV	103	€ 1.101	€ 1.636	€ 2.470	€ 267	€ 3
2	ZV Bijtelskil	135	€ 10.657	€ 0	€ 3.187	€ 7.470	€ 55
2	Foranto	94		€ 10.734	€ 2.231	€ 8.503	€ 90
3	Virtus	166	€ 2.400	€ 13.582	€ 4.562	€ 11.420	€ 69
3	Cross Smash	93		€ 7.875	€ 2.788	€ 5.087	€ 55
3	Biesboschzwemmers	116	€ 16.348	€ 0	€ 3.485	€ 12.863	€ 111
	totaal	1.830	€ 42.143	€ 72.980	€ 33.564	€ 81.559	€ 45

In deze tabel valt een aantal zaken op:

- De netto lasten (huur min subsidie) liggen voor de kleine zaalsporten (judo en gymnastiek) voornamelijk tussen de € 10 en € 20 per lid.
- Voor de overige zaalsporten liggen de netto kosten gemiddeld op € 65 per lid. Uitschieter hierbij vormt volleybalvereniging Foranto, die uitkomt op een netto last van € 90 per lid. In de concept sportnota was dit nog €62, maar de werkelijke huurkosten over 2011 zijn bijna € 2.700 hoger geweest dan het huurbedrag van € 8.063 waarmee in de oude tabel 19 rekening was gehouden. Gelet op het relatief beperkte aantal leden heeft Foranto hoge huurkosten. De vereniging heeft eerder melding gemaakt van de ongunstige ligging van de volleybalvelden in sporthal De Crosser, waardoor men meer ruimte moet huren dan de ruimte die effectief voor volleybal benodigd is. Dit vormt echter geen verklaring voor de gestegen huurkosten van € 2700 ten opzichte van het jaar 2010, terwijl het aantal leden in die periode met 20 daalde. Wellicht wordt een deel van de verklaring gevormd door het feit, dat een aantal leden van de beoogde fusiepartner SSS inmiddels schijnt te trainen in sporthal De Crosser.
- Sportvereniging De Zilvermeeuw en SSS zijn beide omniverenigingen, die gymnastiek, volleybal en badminton (alleen Zilvermeeuw) bieden. De Zilvermeeuw heeft vooral gymnastiek leden, hetgeen doorklinkt in de kosten per lid van € 32. SSS is vooral een volleybalvereniging met een hoog ambitieniveau. De kosten per lid van € 67 zijn het dubbele van die van de Zilvermeeuw, en bevinden zich op het niveau van de (middel)grote zaalsporten.
- Ondanks het hogere subsidie, zijn de netto lasten voor ZV De Biesboschzwemmers erg hoog: € 111 per lid. Hier zijn twee redenen voor. Op de eerste plaats moeten de zwemclubs elders overdekte accommodatie huren, buiten de gemeente Werkendam. Die huurtarieven zijn door de gemeente niet te beïnvloeden. Op de tweede plaats hebben de Biesboschzwemmers een rol voor de meer getalenteerde en ambitieuze zwemmers. Zwemvereniging Bijtelskil heeft een meer recreatief karakter. Talenten worden door ZV Bijtelskil doorverwezen naar ZV De Biesboschzwemmers. Dit is de tweede verklaring voor de erg hoge huurkosten van de Biesboschzwemmers.

7.2 Kaders voor nieuw subsidiebeleid

Het nieuwe subsidiebeleid is gebaseerd op drie centrale uitgangspunten:

1. de gemeente is verantwoordelijk voor basisvoorzieningen. De gemeente zorgt daarom in principe voor realisatie en onderhoud van deze sportvoorzieningen. Daarbij vragen we van de veldsportverenigingen en tennisverenigingen, die de volledige beschikking hebben over een eigen accommodatie, een grotere bijdrage dan van de zaalsportverenigingen.
2. naast de instandhouding van sportaccommodaties, wil de gemeente sportdeelname bevorderen. Dat doen we door gedifferentieerde subsidiebedragen per lid vast te stellen voor de volgende vijf categorieën leden: 0-12 jaar, 12-18 jaar, 18-55 jaar; 55+ en mensen met een beperking.
3. om de kosten voor de gemeente in de hand te houden, worden de hogere subsidiebedragen gecompenseerd door hogere huurtarieven. Hierdoor stimuleren wij op twee manieren het ledenaantal van verenigingen: op de eerste plaats door het subsidie per lid, maar ook doordat meer leden nodig zijn om de gestegen huur te kunnen betalen.

Met name op het tweede uitgangspunt willen wij de aandacht vestigen. Van een subsidiebeleid dat in het verleden vooral het karakter had van accommodatiebeleid, willen wij in de toekomst meer toe naar een stimuleringsbeleid. Wij willen daarmee bereiken dat onze sportverenigingen meer dan in het verleden, vitaliteit uitstralen en gericht zijn op de toekomst en hun omgeving. De gemeentelijke doelen van het sportbeleid bepalen daarbij voor een belangrijk deel hoeveel subsidie een vereniging krijgt. Voor leden uit groepen die binnen het gemeentelijk beleid prioriteit hebben, ontvangt men meer subsidie dan voor de groep van bijv. 18-55 jaar.

7.3 Nieuwe subsidieregeling voor veldsporten (voetbal, korfbal en kaats)

De huidige regelingen blijven in stand. Dat is, naast de onderhoudsregeling voor de velden zoals omschreven in paragraaf 7.1, de bestaande tegemoetkomingregeling voor kleedlokalen zoals omschreven in paragraaf 4.3.1. Daarnaast willen wij voor de voetbal een vast subsidie van € 1.000 per vereniging invoeren, plus de volgende subsidiebedragen per lid:

Tabel 20 a – Subsidiebedragen voetbal per lid in nieuwe situatie

Leeftijd leden	subsidie per lid
0 – 12 jaar	€ 12,00
12 – 18 jaar	€ 18,00
18 – 55 jaar	€ 4,00
55+	€ 12,00
Met beperking	€ 18,00

Onder leden verstaan wij alle actief sportende leden die woonachtig zijn in de gemeenten Werkendam, Woudrichem en Aalburg, contributie betalen, ingeschreven staan bij desbetreffende sportbond, in het bezit zijn van een bondsnummer, en waarvoor een financiële afdracht aan de bond plaatsvindt.

Voor de korfbalvereniging willen wij op basis van de beraadslagingen in de commissie Inwoners van 13 maart 2012 een vast subsidiebedrag van € 250 introduceren. Verder gelden voor de korfbal- en kaatsvereniging de volgende subsidiebedragen per lid:

Tabel 20 b – Subsidiebedragen korfbal en kaats per lid in nieuwe situatie

Leeftijd leden	subsidie per lid
0 – 12 jaar	€ 15,00
12 – 18 jaar	€ 22,50
18 – 55 jaar	€ 5,00
55+	€ 15,00
Met beperking	€ 22,50

Van kaatsvereniging HDKC hebben wij het voorstel ontvangen, om voor de toekomst de mogelijkheid te bezien om te komen tot een multifunctioneel gebruik van het kaatsveld en bijbehorende voorzieningen. Wij zullen hierover in overleg treden met de kaatsvereniging, waarbij het duidelijk moet zijn dat de vereniging zelf met ideeën en initiatieven zal moeten komen.

De veldsportverenigingen hebben de volgende ledenaantallen doorgegeven:

Tabel 21 – Opbouw ledenbestand veldsport

Leden voetbal, korfbal, kaatsen	0-12	12-18	18-55	55+	beperking	totaal
Be-Ready	98	76	164	15	* 12	353
Duss. Boys	50	44	95	1		190
Koz. Boys	159	105	163			427
VV Sleeuwijk	171	137	256	27		591
SKV	57	5	37	4		103
HDKC			9			9
Altena	87	76	134	3		300
totaal	622	443	858	50		1.973

¹² Voor alle sportverenigingen geldt, dat het aantal leden met een beperking nog niet is geïnventariseerd.

Ter compensatie van het hogere subsidie verhogen we de huur per veld van € 581 naar € 1.500. In de tabel hieronder is te zien wat het totale effect is van deze maatregelen.

Tabel 22 - Netto lasten veldsport per lid in nieuwe situatie

Subsidie en kosten van voetbal, korfbal, kaatsen	gemiddelde kosten (1)	huur € 1.500 per veld (2)	subsidie onderhoud (3)	subsidie per lid + vast bedrag (4)	netto kosten: kosten min subsidie (1) + (2) – (3) – (4)	netto kosten per lid
Be-Ready	€ 20.300	€ 5.250	€ 18.160	€ 4.380	€ 3.010	€ 9
Duss. Boys	€ 20.300	€ 5.250	€ 16.936	€ 2.784	€ 5.80	€ 31
Koz. Boys	€ 31.900	€ 8.250	€ 25.519	€ 5.450	€ 9.181	€ 22
VV Sleeuwijk	€ 31.900	€ 8.250	€ 26.213	€ 6.866	€ 7071	€ 12
SKV	€ 5.800	€ 1.500	€ 4.985	€ 856	€ 1.458	€ 14
HDKC	€ 5.800	€ 1.500	€ 4.985	€ 45	€ 2.270	€ 252
Altena	€ 5.625	€ 6.750	€ 0	€ 3.984	€ 8.391	€ 28
totaal	€ 121.625	€ 36.750	€ 96.798	€ 24.365	€ 37.211	€ 19 ³

Uit deze tabel blijkt dat een hoog ledenaantal per veld zich terugbetaalt in een hoog subsidie en relatief lage kosten per lid. De verenigingen met hoge kosten per lid (met name Dussense Boys en kaatsvereniging HDKC) hebben relatief weinig leden per veld. Ze hebben dus een overcapaciteit. Onderstaande tabel toont het aantal leden per veld.

Tabel 23 – Aantal leden per veld buitensport

Vereniging	aantal leden per veld
Be-Ready	101
Duss. Boys	54
Koz. Boys	78
VV Sleeuwijk	107
SKV	103
HDKC	9
Altena	67
totaal	81

Voor alle duidelijkheid wijzen wij erop, dat het keuzemodel zoals wij dat sinds 2003 voor de veldsportverenigingen kennen, ook na de invoering van de subsidiesystematiek op basis van het aantal leden, gehandhaafd blijft. Ook de vergoedingsregeling voor het onderhoud van de velden blijft intact. Dat betekent dus een vergoeding van € 3.644 + € 581 = € 4.225 per veld, en van € 3.306 per ha. beplanting (prijspeil 2011).

7.4 Nieuwe subsidieregeling voor tennis, beachsport en jeu de boules

Op het ogenblik krijgen de tennisverenigingen, de beachsportvereniging en Jeu de boules Altena geen subsidie. De tennisverenigingen en jeu de boules vereniging hebben bij de realisatie van hun complex startsubsidies gekregen voor hun clubgebouw. De beachsportvereniging willen wij op dezelfde manier behandelen. De beachsportvereniging willen we daarom een eenmalig startsubsidie verlenen van € 60.000. Daarna staan zij qua accommodatie op eigen benen, vergelijkbaar met de tennis en jeu de boules.

Ook voor de tennis, beachsport en jeu de boules willen wij subsidies per lid invoeren. Voor de tennisverenigingen zijn de bedragen gelijk aan de subsidiebedragen per lid voor de

¹³ Exclusief netto kosten per lid HDKC.

voetbal. In verband met de lagere kosten van aanleg en exploitatie van de accommodatie, stellen wij voor de subsidiebedragen per lid voor de beachsport en de jeu de boules vereniging te handhaven op de eerder voorgestelde bedragen.

Tabel 24 - Subsidiebedragen tennis, beachsport en jeu de boules per lid in nieuwe situatie

Leeftijd leden	subsidie per lid tennis	subsidie per lid beachsport en jeu de boules
0 – 12 jaar	€ 12,00	€ 7,50
12 – 18 jaar	€ 18,00	€ 11,25
18 – 55 jaar	€ 4,00	€ 2,50
55+	€ 12,00	€ 7,50
Met beperking	€ 18,00	€ 11,25

Daarnaast introduceren we voor de tennis een vast subsidiebedrag van € 750 per vereniging en een onderhoudssubsidie van € 750 per baan, en voor de beachsportvereniging een onderhoudssubsidie van € 250 per veld.

De verenigingen hebben de volgende ledenaantallen doorgegeven:

Tabel 25 – Opbouw ledenbestand tennis

Leden tennis	0-12	12-18	18-55	55+	beperking	totaal
TV Werkendam	11	26	164	50		251
TIOS	30	49	177	112		368
De Ooievaars	16	11	74	29		130
Groot-Zuideveld	15	15	76	27		133
De Hei	8	18	84	35		145
totaal	80	119	575	253		1.027

Tabel 26 – Opbouw ledenbestand beachsport en jeu de boules

Leden	0-12	12-18	18-55	55+	beperking	totaal
beachsport	74	95	141	3		313
Jeu de boules	3	3	12	53		71

Om de tennis, beachsport en jeu de boules te kunnen vergelijken met voetbal, korfbal en kaats, hebben we op basis van de beschikbare stukken van de verenigingen berekend wat de kosten zijn van deze voorzieningen. De jaarlijkse lasten aan rente, aflossing en onderhoud bedragen per tennisbaan € 3.200 en per beachsport veld € 1.000. De jaarlijkse onderhoudskosten van het jeu de boules terrein zijn € 1.250. Op basis van de genoemde cijfers ontstaat het volgende beeld:

Tabel 27 - Netto lasten tennis per lid in nieuwe situatie

Vereniging	aantal banen	kosten banen: rente, aflossing en onderhoud	subsidie o.b.v. leden, onderhoud en vast bedrag	netto kosten: kosten min subsidie	netto kosten per lid
TV Werkendam	5	€ 16.000	€ 6.356	€ 9.644	€ 38
TIOS	6	€ 19.200	€ 8.544	€ 10.656	€ 29
De Ooievaars	4	€ 12.800	€ 4.788	€ 8.016	€ 62
Groot-Zuideveld	4	€ 12.800	€ 4.828	€ 7.972	€ 60
De Hei	4	€ 12.800	€ 4.926	€ 7.874	€ 54
Totaal	23	€ 73.600	€ 29.438	€ 44.162	€ 43

Tabel 28 - Netto lasten beachsport per lid in nieuwe situatie

Vereniging	aantal velden	kosten velden: rente, aflossing en onderhoud	subsidie o.b.v. leden en onderhoud	netto kosten: kosten min subsidie	netto kosten per lid
beachsport	6	€ 6.000	€ 3.499	€ 2.501	€ 8

Tabel 29 - Netto lasten jeu de boules per lid in nieuwe situatie

Vereniging	aantal banen	onderhoudskosten banen	subsidie o.b.v. aantal leden	netto kosten: kosten min subsidie	netto kosten per lid
Jeu de boules	14	€ 1.250	€ 484	€ 766	€ 11

7.5 Nieuwe subsidieregeling voor zaalsport

Zaalsportverenigingen zijn de enige sportverenigingen die op dit moment een subsidie per lid ontvangen, echter uitsluitend voor jeugdleden. Zie paragraaf 7.1. Wij stellen de volgende nieuwe normering voor:

Tabel 30 - Subsidiebedragen zaalsport per lid in nieuwe situatie

	Kleine zaalsport; judo en gym	Overige zaalsport (basketball, badminton, korfbal ¹⁴ , volleybal, zwemmen)
Leeftijd leden	Subsidie per lid	Subsidie per lid
0 – 12 jaar	€ 6,00	€ 36,00
12 – 18 jaar	€ 9,00	€ 54,00
18 – 55 jaar	€ 2,00	€ 12,00
55+	€ 6,00	€ 36,00
Met beperking	€ 9,00	€ 54,00
Component zaalhuur	20% in de huurkosten	20% in de huurkosten

Voor wat betreft de subsidiëring per lid van de zaalsporten hebben we dus twee typen verenigingen. Daarnaast stellen wij voor om een extra subsidiecomponent voor de zaalsportverenigingen in te voeren, door een deel van het subsidie te koppelen aan de huurkosten. Het subsidie in de zaalhuur wordt bepaald op 20% van de huurkosten.

Om de budgettaire consequenties van de voorgestelde wijziging in subsidiesystematiek te beperken, hebben wij de huurtarieven in vergelijking met de bestaande situatie (paragraaf 7.1) met 20% verhoogd.

Tabel 31 – Opbouw ledenbestand zaalsport

Soort sport	leden zaalsport	0-12	12-18	18-55	55+	beperking	totaal
1	Libera	43	15	11	0		69
1	OKK	122	23	34	19		198
1	Judo Mens Sana Hank	31	11	1			43
1	Judo Asahi Dussen	41	4	1	2		48
1	DGV	67	14	16	6		103
1 / 2	Zilvermeeuw	229	63	66	64		422
1 / 2	SSS	121	51	61	7		240

¹⁴ Subsidie per lid op basis van half jaar.

Soort sport	leden zaalsport	0-12	12-18	18-55	55+	beperking	totaal
2	SKV	57	5	37	4		103
2	ZV Bijtelskil	40	35	47	13		135
2	Foranto	31	31	26	6		94
2	Virtus	32	60	74			166
2	Cross Smash	16	28	44	5		93
3	Biesboschzwemmers	46	16	44	10		116
	totaal	876	356	462	136		1.830

Tabel 32 - Netto lasten zaalsport per lid in nieuwe situatie

Soort sport	subsidie en kosten	huur	subsidie	netto kosten (huur – subs.)	netto kosten per lid
1	Libera	€ 2.156	€ 846	€ 1.310	€ 19
1	OKK	€ 5.263	€ 2.174	€ 3.090	€ 16
1	Judo Mens Sana Hank	€ 967	€ 480	€ 487	€ 11
1	Judo Asahi Dussen	€ 1.496	€ 595	€ 901	€ 19
1	DGV	€ 4.711	€ 1.538	€ 3.173	€ 31
1 / 2	Zilvermeeuw	€ 20.312	€ 8.679	€ 11.632	€ 28
1 / 2	SSS	€ 23.715	€ 10.632	€ 13.083	€ 55
2	SKV	€ 3.064	€ 2.068 ¹⁵	€ 996	€ 10
2	ZV Bijtelskil	€ 10.657	€ 6.493	€ 4.164	€ 31
2	Foranto	€ 12.881	€ 5.894	€ 6.987	€ 74
2	Virtus	€ 18.698	€ 9.020	€ 9.679	€ 58
2	Cross Smash	€ 9.450	€ 4.686	€ 4.764	€ 51
3	Biesboschzwemmers	€ 16.348	€ 6.678	€ 9.670	€ 83
	totaal	€ 129.719	€ 59.784	€ 69.935	€ 38

De netto lasten voor gym en judo blijven met uitzondering van DGV laag, rond € 20 per lid. Dat vinden we terecht, gelet op het grote aantal jeugdleden van deze verenigingen. De netto lasten van de meeste andere verenigingen liggen gemiddeld nog steeds rond € 55 per lid. Uitzonderingen hierop zijn Foranto (reeds eerder toegelicht) en ZV De Biesboschzwemmers. De lasten van laatstgenoemde vereniging dalen het sterkst, met een bedrag van € 28 per lid.

7.6 Conclusie

Bezien over alle sportverenigingen, lopen de netto lasten per lid op basis van de voorgestelde nieuwe normering nog steeds fors uiteen. In de meeste gevallen is dat verklaarbaar en verdedigbaar. Gemiddeld liggen de netto lasten per lid rond € 10 (beachsport; jeu de boules), € 20 (voetbal), € 24 (korfbal), € 43 (tennis) en € 38 (zaalsport).

7.7 Stimulering van projecten en evenementen

Bovenop de hiervoor uiteengezette nieuwe subsidieregeling, willen wij extra prikkels bieden om verenigingen te stimuleren extra inspanningen te verrichten voor onze specifieke doelgroepen:

- jeugd tot 18 jaar;
- ouderen vanaf 55 jaar;
- mensen met een beperking;
- mensen met overgewicht

In de concept sportnota hebben wij voorgesteld om voor de invoering van projectsubsidies en evenementensubsidies een budget van € 10.000 vrij te maken. Bij nader inzien stellen wij

¹⁵ Het subsidie voor korfbalvereniging SKV is berekend op basis van een half jaar, aangezien deze vereniging een half jaar op het veld actief is en een half jaar in de zaal.

voor om de verenigingsondersteuning, die we eerst d.m.v. projectsubsidies door de verenigingen zelf wilden laten inkopen, bij de coördinerend combinatiefunctionaris onder te brengen. Daardoor kunnen we het genoemde budget van € 10.000 gebruiken als cofinanciering voor de combinatiefuncties. Zie ook hoofdstuk 9.

7.8 Overzicht voorgestelde subsidieregelingen en consequenties per vereniging

Definitief voorstel subsidieregelingen buitensport

Sport	Subsidie per lid	Subsidie per veld (prijspeil 2011)	Subsidie per ha. groen (prijspeil 2011)	Vast bedrag
Voetbal	0-12 € 12,00 12-18 € 18,00 18-55 € 4,00 55+ € 12,00 Beperking € 18,00	€ 4.225 per veld	€ 3.306 per ha.	€ 1.000
Korfbal (subsidie per lid op basis van half jaar)	0-12 € 15,00 12-18 € 22,50 18-55 € 5,00 55+ € 15,00 Beperking € 22,50	€ 4.225 per veld	€ 3.306 per ha.	€ 250
Kaatsen	0-12 € 15,00 12-18 € 22,50 18-55 € 5,00 55+ € 15,00 Beperking € 22,50	€ 4.225 per veld	€ 3.306 per ha.	niet van toepassing
Tennis	0-12 € 12,00 12-18 € 18,00 18-55 € 4,00 55+ € 12,00 Beperking € 18,00	€ 750 per baan	niet van toepassing	€ 750
Beachsport	0-12 € 7,50 12-18 € 11,25 18-55 € 2,50 55+ € 7,50 Beperking € 11,25	€ 250 per veld	niet van toepassing	niet van toepassing
Jeu de boules	0-12 € 7,50 12-18 € 11,25 18-55 € 2,50 55+ € 7,50 Beperking € 11,25	niet van toepassing	niet van toepassing	niet van toepassing

Definitief voorstel subsidieregelingen zaalsport

	Kleine zaalsport; judo en gym	Overige zaalsport (basketball, badminton, korfbal ¹⁶ , volleybal, zwemmen)
Leeftijd leden	Subsidie per lid	Subsidie per lid
0 – 12 jaar	€ 6,00	€ 36,00
12 – 18 jaar	€ 9,00	€ 54,00
18 – 55 jaar	€ 2,00	€ 12,00
55+	€ 6,00	€ 36,00
Met beperking	€ 9,00	€ 54,00
Component zaalhuur	20% in de huurkosten	20% in de huurkosten

¹⁶ Subsidie per lid op basis van half jaar.

Onderstaand een overzicht van het financieel voordeel of nadeel per vereniging, dat toepassing van de nieuwe subsidieregelingen ten opzichte van de huidige situatie met zich meebrengt, alsmede de netto lasten per lid.

Overzicht financieel voordeel of nadeel per vereniging t.o.v. huidige situatie, alsmede netto lasten per lid

Vereniging	netto kosten vereniging huidige situatie	netto kosten vereniging o.b.v. definitief voorstel	verschil (+ = voordeel vereniging)	netto lasten per lid
Be-Ready	€ 4.174	€ 3.010	€ 1.164	€ 9
Duss. Boys	€ 5.397	€ 5.830	€ 433 -/	€ 31
Koz. Boys	€ 9.577	€ 9.181	€ 396	€ 22
VV Sleeuwijk	€ 8.883	€ 7.071	€ 1.812	€ 12
SKV	€ 1.396	€ 1.458	€ 62 -/	€ 14
HDKC	€ 1.396	€ 2.270	€ 874 -/	€ 252
Altena	€ 8.240	€ 8.391	€ 151 -/	€ 28
Subtotaal 1	€ 39.061	€ 37.211	€ 1.850	€ 19¹⁷
TV Werkendam	€ 16.000	€ 9.644	€ 6.356	€ 38
TIOS	€ 19.200	€ 10.656	€ 8.544	€ 29
De Ooievaars	€ 12.800	€ 8.016	€ 4.788	€ 62
Groot-Zuideveld	€ 12.800	€ 7.972	€ 4.828	€ 60
De Hei	€ 12.800	€ 7.874	€ 4.926	€ 54
Subtotaal 2	€ 73.600	€ 44.162	€ 29.438	€ 43
Beachsport	€ 6.000	€ 2.501	€ 3.499	€ 8
Jeu de boules	€ 1.250	€ 766	€ 484	€ 11
Subtotaal 3	€ 7.250	€ 3.267	€ 3.983	€ 10
Libera	€ 868	€ 1.310	€ 442 -/	€ 19
OKK	€ 2.014	€ 3.090	€ 1.076 -/	€ 16
Judo Mens Sana	€ 142	€ 487	€ 345 -/	€ 11
Judo Asahi	€ 766	€ 901	€ 135 -/	€ 19
DGV	€ 2.649	€ 3.173	€ 524 -/	€ 31
Zilvermeeuw	€ 13.469	€ 11.632	€ 1.837	€ 28
SSS	€ 16.041	€ 13.083	€ 2.958	€ 55
SKV	€ 267	€ 996	€ 729 -/	€ 10
ZV Bijtelskil	€ 7.470	€ 4.164	€ 3.306	€ 31
Foranto	€ 8.503	€ 6.987	€ 1.516	€ 74
Virtus	€ 11.420	€ 9.679	€ 1.741	€ 58
Cross Smash	€ 5.087	€ 4.764	€ 323	€ 51
BB-zwemmers	€ 12.863	€ 9.670	€ 3.193	€ 83
Subtotaal 4	€ 81.559	€ 69.935	€ 11.624	€ 38
Totaal 1 t/m 4	€ 201.470	€ 154.575	€ 46.895	--

¹⁷ Exclusief netto lasten per lid HDKC

Hoofdstuk 8 - Inventarisatie knelpunten en kansen sportaccommodaties

In het coalitieakkoord 2010-2014 is opgenomen dat er onderzoek wordt gedaan naar de knelpunten en kansen in sportaccommodaties, in de breedste zin van het woord, in alle kernen. Onderstaand een overzicht van een aantal knelpunten en kansen die zich de afgelopen periode bij ons hebben aangediend, en onze reactie daarop.

8.1 Knelpunten

1. In sporthal De Crosser bestaat een knelpunt voor wat betreft het onderbrengen van alle activiteiten van de Werkendamse zaalsportverenigingen. Meerdere verenigingen hebben behoefte aan ruimte voor extra trainingsactiviteiten op doordeweekse dagen, maar afgezien van enkele uren op incurante tijden is daarvoor geen ruimte beschikbaar. Eén vereniging (BC Virtus) zich inmiddels genoodzaakt gezien om elders ruimte te gaan huren (sportzaal 't Verlaat in Almkerk en de sportzaal van het Altena College). Bij een verdere groei van de behoefte aan zaalsportruimte bij de Werkendamse verenigingen, gaat dit wellicht ook voor andere verenigingen spelen.

Reactie: wij zijn verheugd dat de bezetting van sporthal De Crosser ook in de avonduren optimaal is. Het is evident dat BC Virtus liever al haar teams in de Werkendamse sporthal zou laten trainen. Zoals eerder opgemerkt in paragraaf 4.4, willen wij eerst bekijken in hoeverre het ruimteoverschot elders hiervoor een oplossing kan bieden.

2. Ook in Sleenwijk doet zich een tekort aan zaalsportruimte voor. Naast de gymzaal aan de Vlietstraat en de Bolderik maakt sportvereniging De Zilvermeeuw gebruik van een van de sportzalen van het Altena College. Verder maakt men gebruik van de sportzaal in 't Rondeel in Woudrichem, maar dat is voor een groep met voornamelijk Woudrichemse leden/deelnemers.

*Reactie: In het kader van de planontwikkeling voor de nieuwe brede school in Sleenwijk zullen wij goed kijken naar de behoefte aan zaalsportruimte in deze kern. Waarschijnlijk wordt de huidige gymzaal te zijner tijd vervangen door een (bijna 2x zo grote) sportzaal. Mogelijk dient zich echter al eerder een oplossing aan voor dit capaciteitsvraagstuk. In overleg met het Altena College zullen wij in het kader van de renovatie van een van de sportzalen van de school bezien of deze in de avonduren **nog intensiever** door het verenigingsleven gebruikt kunnen worden.*

3. Ook van sportvereniging SSS uit Nieuwendijk is bekend dat een aantal volleybal-trainingen en –wedstrijden worden gehouden in 't Rondeel (Woudrichem), sporthal De Jager (Giessen) **en het Altena College.**

*Reactie: als de uitbreiding van sportzaal De Iris in Nieuwendijk is gerealiseerd (2014), is het probleem van SSS opgelost. **Hoewel SSS daar haar twijfels over heeft, gaan wij er van uit dat in de extra sportzaal in Nieuwendijk uren overblijven,** waardoor deze zaal als vervangende accommodatie kan gaan dienen voor senioren van verenigingen die in hun eigen kern geen mogelijkheden voor urenuitbreiding hebben.*

4. Anders dan in Werkendam, Sleenwijk en Nieuwendijk hebben wij voor de gymzaal van de campus in Hank te maken met een forse onderbezetting. Deze gymzaal is slechts op één avond per week vast bezet door de judovereniging.

Reactie: gelet op het feit dat er van vroeger uit in Hank nooit een adequate zaalsportaccommodatie aanwezig is geweest, is daar ook nooit een zaalsportcultuur ontstaan. Hoewel deze gymzaal vanwege de afmetingen zijn beperkingen heeft, is het zonde dat er van deze accommodatie in de avonduren nauwelijks gebruik wordt gemaakt. Enerzijds kunnen verenigingen die elders geen uitbreidingsmogelijkheden hebben uitwijken naar de gymzaal in Hank. Anderzijds kunnen wij ons niet voorstellen dat er in Hank geen

potentieel aan zaalsporters zit. Wij dagen de zaalsportverenigingen in andere kernen binnen onze gemeente uit, in Hank activiteiten op stapel te zetten. Daarvoor is projectsubsidie te verkrijgen.

5. Drie verenigingen die gehuisvest zijn aan de Werkina in Werkendam (beachsportvereniging; tennisvereniging; postduivenvereniging) hebben gevraagd om een herinrichting van de toegangspartij waarvan de verenigingen gezamenlijk gebruik maken. Het gaat daarbij om herbestrating van de toegangsweg, het aanbrengen van een fietsenstalling en het plaatsen van een 4-tal extra lichtmasten. De totale kosten bedragen € 45.000, waarbij de kosten voor het aanbrengen van de fietsenstalling (125 plaatsen) ad € 20.000 ten laste van de begroting voor sport moeten komen. De overige kosten komen ten laste van de reguliere onderhoudsbudgetten voor wegen/bestrating, riolering en openbare verlichting.

Reactie: de gevraagde maatregelen aan de Werkina zijn noodzakelijk om een aantal knelpunten (wateroverlast; sociale onveiligheid; overlast door rondslingerende fietsen) op te lossen. Daarop gelet stellen wij voor het opgestelde plan uit te laten voeren. Voor de incidentele kosten van € 20.000 voor het aanbrengen van de fietsenstalling doen wij in het volgende hoofdstuk een dekkingsvoorstel.

6. Beachsportvereniging Werkendam heeft dringend behoefte aan een echte kleedaccommodatie met toiletten en douches. Het omkleeden gebeurt nu in een tent en een oude keet. De beachsportvereniging heeft onlangs een verzoek ingediend om voor de realisatie van 3 kleedlokalen voor de sporters en 2 kleedkamers voor officials een bijdrage van € 110.000 beschikbaar te stellen.

Reactie: aangezien de beachsport voor de toekomst als basissport is aangemerkt en kleedruimten als basisvoorzieningen, is het reëel dat de gemeente hierin haar (financiële) verantwoordelijkheid neemt. In plaats van een bijdrage die gebaseerd is op 3 kleedlokalen, denken wij echter aan een bijdrage die gebaseerd is op twee kleedlokalen, zijnde € 60.000 (= 2 x het normbedrag van € 30.000 per kleedruimte). De kleedruimten voor scheidsrechters worden bij de voetbal en korfbal niet in de kleedlokalenregeling opgenomen, dus zien wij ook geen aanleiding om de ruimten voor de officials bij de beachsport mee te nemen.

Wij kennen het programma van eisen voor de bouw van de door de vereniging gewenste drie kleedlokalen niet, maar willen vasthouden aan het in de concept sportnota toegezegde bedrag van € 60.000. De vereniging kan vrijelijk over dit bedrag beschikken, om er creatief mee om te gaan.

7. IJclub Hermine uit Sleenwijk heeft ons gemeld dat het dak boven de keuken/kantoor van haar clubgebouw binnen enkele jaren vernieuwd moet worden, en dat de 7 lichtmasten gelet op de staat waarin zij verkeren dringend aan vervanging toe zijn. Ook de aanleg van een waterleiding naar het clubgebouw is een wens van de vereniging, alsmede de realisatie van een vaste toiletvoorziening.

Reactie: als de raad onderschrijft dat de gemeente een voorwaardenscheppende rol heeft bij de instandhouding van de bestaande ijsbanen, zullen wij in overleg treden met het bestuur van IJclub Hermine om te bezien in hoeverre men zelf in staat is de benodigde investeringen te bekostigen, dan wel daarbij ondersteuning van de gemeente nodig heeft. Wij zijn daarbij van mening dat de aanleg van een waterleiding en een vaste toiletvoorziening, in vergelijking met het geplande onderhoud aan het clubgebouw en de vervanging van de lichtmasten, geen prioriteit heeft. Ook bij de nieuwe ijsbaan in Werkendam is er gelet op de hoge kosten voor gekozen geen waterleiding naar het clubgebouw te laten aanleggen.

8. Jeu de boules Altena heeft ons gemeld dat er gelet op de beperkingen die het bestaande clubgebouw met zich meebrengt, plannen bestaan voor de realisatie van een nieuw dan wel grondig aangepast clubgebouw. Men heeft hiervoor een investering van € 35.000 in gedachte. Als de plannen verder zijn geconcretiseerd, wil men hierover het overleg met de gemeente opstarten.

Reactie: Jeu de boules Altena heeft geen kledingaccommodatie nodig, maar heeft een pleidooi gehouden om in plaats daarvan een investeringsbijdrage beschikbaar te stellen voor een uitbreiding van haar clubgebouw(tje), waarin maximaal 10 à 15 leden gelijktijdig kunnen verblijven. Op basis van een gesprek met het bestuur van Jeu de boules Altena zijn wij overtuigd geraakt van het nut en de noodzaak van de bedoelde uitbreiding. De kosten worden geraamd op € 35.000, waarvan de vereniging € 10.000 zelf kan opbrengen. Resteert een bedrag van € 25.000, dat als eenmalige investeringsbijdrage door de gemeente beschikbaar gesteld dient te worden. Wij willen de raad voorstellen die eenmalige bijdrage aan Jeu de boules Altena beschikbaar te stellen. Als tegenprestatie daarvoor hebben wij met de vereniging afgesproken dat zij in alle kernen van onze gemeente een actief beleid gaan voeren, om zoveel mogelijk mensen enthousiast te krijgen voor jeu de boules. Denk hierbij aan het geven van advies over de aanleg van de geplande banen in alle kernen, betrokkenheid bij het onderhoud ervan, het organiseren van demonstraties/toernooien, en dergelijke. Het bestuur wil hier graag medewerking aan verlenen.

8. In de kern Dussen bestaat de behoefte om bij slechte weersomstandigheden incidenteel op zondag en aan het einde van de zomervakantie gebruik te kunnen maken van sportzaal De Fuik.

Reactie: aangezien beheer en exploitatie van sportzaal De Fuik vanaf begin 2012 onder regie van de gemeente vallen, kunnen wij toezeggen dat uit een oogpunt van een zo goed mogelijk gebruik van de sportzaal, deze faciliteit in de toekomst als uitwijkmogelijkheid geboden zal worden.

8.2 Kansen

In de sfeer van de kansen zijn de afgelopen periode twee vermeldenswaardige initiatieven bij ons aangemeld.

1. Basketballvereniging Virtus heeft voorgesteld als vereniging het basketbalveldje aan de Werkina te adopteren. De vereniging wil op deze manier de basketballsport promoten en het pleintjesbasketbal de buurt inbrengen. In de toekomst zal Virtus in samenwerking met de combinatiefunctionarissen op die locatie ook activiteiten voor de jeugd gaan aanbieden. Het plan is om het veldje te laten asfalteren, waarbij de vereniging een aantal werkzaamheden in zelfwerkzaamheid zal uitvoeren om kosten te besparen. De kosten na aftrek van de posten die in zelfwerkzaamheid worden verricht, bedragen € 20.000. Eerder hebben wij voorgesteld om ook het verharde trapveldje aan de Notenlaan in Sleeuwijk te 'upgraden' met ballenvangers en ander hekwerk. De geraamde kosten hiervan bedragen € 15.000.

Reactie: het initiatief van BC Virtus vinden wij prijzenswaardig, reden waarom wij de gevraagde bijdrage van € 20.000 beschikbaar willen stellen. Ook het benodigde bedrag van € 15.000 voor de aanpassingen op het verharde trapveldje aan de Notenlaan in Sleeuwijk moet beschikbaar komen.

2. Een commissie binnen SV Kozakken Boys is een actie gestart om zoveel mogelijk geld in te zamelen teneinde het bestaande natuurgras pupillenveld (ter grootte van half normaal speelveld) om te laten bouwen tot een kunstgrasveld. De kosten hiervan worden begroot op circa € 200.000. Door de aanleg van kunstgras wil Kozakken Boys niet alleen haar eigen gebruiksmogelijkheden op het sportcomplex vergroten, maar ook haar functie en

uitstraling naar de Werkendamse gemeenschap en de regio nog beter tot zijn recht laten komen. In die context moet ook de recente oprichting van een G-jeugdvoetbalteam worden gezien.

Reactie: De lijn die wij tot op heden t.a.v. de aanleg van kunstgrasvelden hebben gevolgd houdt in, dat de gemeente alleen de aanleg van een kunstgrasveld zal overwegen, als voldaan wordt aan de volgende randvoorwaarden:

- *de vereniging in kwestie kan op basis van de planningsnormen aanspraak maken op een extra veld; èn*
- *de fysieke ruimte voor de aanleg van een extra natuurgrasveld ontbreekt.*

Aangezien in Nieuwendijk aan beide randvoorwaarden werd voldaan, is daar in 2011 een kunstgrasveld gerealiseerd. Hoewel in Werkendam niet aan deze randvoorwaarden wordt voldaan, juichen wij het initiatief van Kozakken Boys toe. Dit met name vanuit de achterliggende gedachte dat de vereniging haar sportcomplex in de toekomst ook open wil stellen voor andere activiteiten dan alleen het reguliere (voetbal) trainings- en wedstrijdprogramma. Wij denken hierbij aan activiteiten in het kader van het bewegingsonderwijs op de basisscholen, vanuit de kinderopvang en naschoolse activiteiten vanuit onze combinatiefunctionarissen.

Wij willen hierbij onze intentie uitspreken om op fifty-fifty basis in het pupillenveld-/kunstgrasproject van Kozakken Boys te participeren. Uitgaande van de begrote kosten van € 200.000, betekent dit een gemeentelijke investeringsbijdrage van € 100.000.

Vanuit de commissie Inwoners is hierbij nadrukkelijk aangegeven, dat bij de beschikbaarstelling van deze gemeentelijke bijdrage, het een harde eis is dat het kunstgrasveld een brede maatschappelijke centrale plek gaat innemen bij de organisatie van sportieve activiteiten voor jong en oud.

Hoofdstuk 9 - Financiële consequenties

In de startnotitie sportbeleid is ten aanzien van de financiële consequenties van het in de sportnota opgenomen beleid opgemerkt, dat als basis voor de inzet van de financiële middelen wordt uitgegaan van de middelen die thans voor het beleidsterrein sport in de begroting zijn opgenomen, aangevuld met het budget van € 75.000 dat vanaf 2012 als extra budget voor sportstimulering in de begroting is geraamd. Daarbij is tevens de opmerking gemaakt dat het ook denkbaar is om voor specifieke activiteiten of projecten die zowel binnen de stimuleringsgedachte van het sportbeleid als binnen het bredere WMO-beleid vallen, gebruik te maken van WMO-gelden.

9.1 Structurele lasten

De voorstellen die in hoofdstuk 7 van de definitieve nota worden gedaan voor een aanpassing van de bestaande subsidieregelingen, brengen in totaal voor de gemeente een structurele last van € 46.895 met zich mee. Uitgaande van het extra sportstimuleringsbudget van € 75.000 zou dit betekenen dat voor de cofinanciering van de combinatiefuncties een bedrag van € 28.000 resteert. Wij achten dat onvoldoende. Daarom hebben wij nog eens goed gekeken naar de mogelijkheden om op een andere wijze te voorzien in de dekking van een deel van de genoemde extra lasten. Dit heeft geresulteerd in de volgende opties:

1. We brengen de verenigingsondersteuning die we eerst d.m.v. projectsubsidies door de verenigingen zelf wilden laten inkopen, onder bij de coördinerend combinatiefunctionaris. Zie paragraaf 7.7. Daardoor kan het budget van € 10.000 dat eerst voor project- en evenementensubsidies was uitgetrokken, gebruikt worden als cofinanciering voor de combinatiefuncties.
2. In het kader van de kanteling en de transitie die binnen de WMO plaatsvinden, is het de bedoeling dat de gemeente in de nabije toekomst zoveel mogelijk individuele verstrekkingen gaat vervangen door algemene voorzieningen. Dat doen we zowel op inhoudelijke als financiële gronden. Concreet willen we met name gaan sturen op preventieactiviteiten. De activiteiten die door de sportverenigingen voor 55-plussers en mensen met een beperking worden aangeboden, zijn als zodanig aan te merken. Vooralsnog hebben we alleen de groep 55+ in beeld. In verband met sportstimulering voor de doelgroep 55-plus, gaan we op basis van de nieuwe sportsubsidieregelingen aan de sportverenigingen een subsidiebedrag van in totaal € 6.744 verstrekken. Een budget ter grootte van dit bedrag kan daarom ten laste van het WMO-budget worden gebracht.
3. Samen met de gemeenten Aalburg en Woudrichem willen wij een gezamenlijk sport(subsidie)beleid in het Land van Heusden en Altena voeren. Wij willen o.a. voorkomen dat verenigingen bij drie gemeenten subsidie moeten aanvragen, als hun leden verspreid over het Land van Heusden en Altena wonen. Een oplossing hiervoor zou kunnen zijn, dat de gemeente van vestiging het subsidie betaalt en een evenredig deel doorberekent aan de buurgemeenten. In onderstaande tabel hebben wij de Werkendamse verenigingen in beeld gebracht met leden uit de gemeenten Woudrichem en Aalburg, plus het evenredige aandeel dat daar qua subsidie mee samenhangt.

Tabel 33 – Overzicht herkomst leden Werkendamse sportverenigingen plus subsidieaandeel

aantal leden per 1-1-2011	totaal	W'dam	W'chem + Aalburg	totaal subsidie	aandeel W'dam	Aalburg en W'chem
Be-Ready	353	352	1	€ 22.540	€ 22.476	€ 64
Altena	300	266	34	€ 3.984	€ 3.532	€ 452
Tv Werkendam	251	245	6	€ 6.356	€ 6.204	€ 152
TIOS	368	338	30	€ 8.544	€ 7.847	€ 697
Groot-Zuideveld	133	111	22	€ 4.828	€ 4.029	€ 799
beachsport	313	281	32	€ 3.499	€ 3.141	€ 358
jeu de boules	71	60	11	€ 484	€ 409	€ 75
Libera	69	67	2	€ 846	€ 821	€ 25

aantal leden per 1-1-2011	totaal	W'dam	W'chem + Aalburg	totaal subsidie	aandeel W'dam	Aalburg en W'chem
OKK	198	196	2	€ 2.174	€ 2.152	€ 22
Judo Mens Sana	43	42	1	€ 480	€ 469	€ 11
Judo Asahi Dussen	48	34	14	€ 595	€ 421	€ 174
DGV	103	95	8	€ 1.538	€ 1.419	€ 119
Zilvermeeuw	422	329	93	€ 8.679	€ 6.766	€ 1.913
SSS	240	182	58	€ 10.632	€ 8.063	€ 2.569
ZV Bijtelskil	135	87	48	€ 6.493	€ 4.184	€ 2.309
Foranto	94	87	7	€ 5.894	€ 5.455	€ 439
Virtus	166	134	32	€ 9.020	€ 7.281	€ 1.739
Cross Smash	93	89	4	€ 4.686	€ 4.484	€ 202
Biesboschzwemmers	116	103	13	€ 6.678	€ 5.930	€ 748
totaal	1.830	1.548	282	€ 214.117	€ 201.253	€ 12.864

Als we hierover volgens bovengenoemd stramien afspraken kunnen maken met onze buurgemeenten, levert dit als extra dekking een bedrag op van € 12.864. Omdat Aalburg en Woudrichem ook subsidies aan Werkendam doorberekenen, gaan we uit van een geschatte netto opbrengst van € 10.000.

Uiteindelijk resulteert het voorgaande in een bedrag van € 44.849, dat ingezet kan worden als cofinanciering voor de combinatiefuncties:

Tabel 34 – Overzicht componenten structurele lastenstijging

Onderwerp	bedrag
Invoering subsidiëring tennisverenigingen	€ 29.438
Invoering subsidiëring beachsport en jeu de boules	€ 3.983
Extra lasten subsidiëring veldsport (incl. vast bedrag korfbalver. SKV ad € 250)	€ 1.850
Extra lasten subsidiëring binnensport (incl. wijzigingen o.b.v. verstrekte hand-out 13-03-2012)	€ 11.624 +
Extra lasten sportnota	€ 46.895
Oorspronkelijk beschikbaar budget sportstimulering	€ 75.000 -/-
Restant bij vervallen van stelpost project-/evenementsubsidies € 10.000	€ 28.105
Dekking vanuit WMO-budget i.v.m. activiteiten 55-plussers	€ 6.744 +
Bijdrage Aalburg + Woudrichem voor hun inwoners	€ 10.000 +
Totaal beschikbaar voor dekking combinatiefuncties	€ 44.849

Ten opzichte van het eerder in het raadsvoorstel van 28-02-2012 genoemde bedrag van € 26.000 dat jaarlijks voor de dekking van de combinatiefuncties beschikbaar is, betekent dit een extra dekking van ca. € 19.000. Het nog te dekken bedrag op jaarbasis wordt daarmee € 36.000 in plaats van € 55.000.

9.2 Incidentele lasten

In deze sportnota hebben wij, met name in hoofdstuk 8, een aantal projecten benoemd, waarmee een bedrag van € 320.000 aan incidentele uitgaven is gemoeid:

Tabel 35 – Overzicht incidentele uitgaven

Onderwerp	Incidentele last
Uitvoeren Sportmonitor	€ 20.000
Investeringsbijdrage extra kleedlokalen VV Sleeuwijk	€ 60.000
Herinrichting toegangspartij Werkina	€ 20.000
Herinrichting trapveldje Notenlaan Sleeuwijk	€ 15.000
Bijdrage kleedaccommodatie beachsportvereniging Werkendam	€ 60.000
Bijdrage herinrichting basketbalveldje Werkina	€ 20.000

Onderwerp	Incidentele last
Bijdrage pupillen-/kunstgrasproject Kozakken Boys	€ 100.000
Bijdrage uitbreiding clubgebouw Jeu de boules Altena	€ 25.000
Totaal incidentele uitgaven	€ 320.000

Gelet op het feit dat sportstimulering één van de speerpunten is binnen het bestuursakkoord 2010-2014, stellen wij voor bovengenoemde uitgaven ten laste te brengen van de reserve bestuursakkoord 2010-2014.